

Visitaties in het slop

Bij twee visitaties hebben enkele universiteiten juristen ingezet om iets te doen aan het negatieve rapport dat hen ter inzage was voorgelegd. Dat legt op zijn minst zwaktes van het systeem bloot en lokt tegelijk tegenstrijdige en heftige reacties uit.

Simon Horsten

De Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), het overlegorgaan van de Vlaamse universiteiten waarin alle rectoren zetelen, staat in voor het instellen van onafhankelijke commissies die op termijn alle opleidingen van Vlaamse universiteiten visiteren. Het 'visitatierapport' dat een commissie schrijft, is voor de betrokken instelling een gids om verbeteringen aan te brengen. Daarnaast is het ook een decretaal verplicht onderdeel van de accreditatieaanvraag die de instelling indient bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO). De NVAO beslist om al dan niet over te gaan tot accreditatie. De universiteiten en de hogescholen keurden in februari 2005 zelf het protocol goed dat als handleiding wordt gebruikt voor de visitaties. De NVAO bracht er een 'gezaghebbend positief advies' over uit.

Tot voor enkele maanden was er geen vuiltje aan de lucht; geen van de visitatierapporten was dan ook negatief. Intern waren er al meermaals stemmen opgegaan die stelden dat het systeem in de huidige vorm wel eens zichzelf de das kon omdoen. Met het visitatierapport fysica bleek dat geen boude voorspelling. Meer bepaald de Universiteit Antwerpen was niet tevreden met haar negatief rapport, dat mogelijk zou leiden tot een negatief accreditatiebesluit. De universiteiten krijgen evenwel steeds inzage na een eerste redactie van het rapport, waarbij ze kanttekeningen mogen maken om de commissie te wijzen op zaken die over het hoofd werden gezien. De visitatiecommissie zet zich dan aan een tweede, definitieve versie van het rapport, die opnieuw naar de universiteiten in kwestie wordt gestuurd. Die kunnen aan het rapport zelf niets meer wijzigen, maar krijgen de kans een bijlage te schrijven met hun bezwaren, die dan samen met het rapport gepubliceerd wordt. Al deze stappen zijn door het protocol voorzien om stennis te vermijden.

Voor de UA bleek die procedure echter onvoldoende. Francis Van Den Bogaert, departementshoofd onderwijs van de Antwerpse universiteit, legt uit: "We putten simpelweg al onze mogelijkheden uit, omdat we menen dat we onheus behandeld werden. Het is niet zo dat we redeneren "we krijgen een rode kaart, dus ondernemen we juridische stappen", we willen gewoon onze argumenten zo sterk mogelijk op tafel leggen." Concreet vroeg de universiteit een uitstel van publicatie, wat lukte, en baseerde ze zich op het decreet van Openbaarheid van Bestuur om inzage te krijgen in de zogenaamde 'deelrapporten': de visitaties van dezelfde opleiding aan de andere Vlaamse universiteiten. Ook de KU Brussel zette juristen in, voor een negatief visitatierapport rechten.

SYSTEEM

Niet iedereen vindt dat een universiteit zich deze werkwijze kan permitteren. En het zijn niet de minsten die hun ongenoegen over de gang van zaken uiten: op een studiedag 15 september liet de voorzitter van de Gentse associatie, Luc Van den Bossche, zich ontvallen dat "de universiteiten de moed moeten hebben een negatieve visitatie te aanvaarden. Als men vraagtekens plaatst bij het kwaliteitszorgsysteem, dat de basis vormt van de geloofwaardigheid van ons hoger onderwijs, dan heeft het geen zin

zo'n systeem op te zetten." Ook onderwijsminister Frank Vandenbroucke liet zich niet onbetuigd. Hij sneerde in zijn toespraak op de opening van het academiejaar van de UGent: "Naar verluidt vragen sommige mensen zich af of tegen negatieve oordelen van visitatiecommissies juridisch zou kunnen worden opgetreden. Ik zou dit ten zeerste afraden. We hebben er collectief belang bij dat het gezag van visitatiecommissies gerespecteerd wordt."

En hier belanden we bij de kern van de zaak. Terwijl Antwerpen erbij blijft dat dit slechts gaat om één particuliere zaak, zien velen het als de ondergraving van het eigen visitatiesysteem. Ook de voorzitter van de VLIR, Benjamin Van Camp, rector van de Vrije Universiteit Brussel, wijst op het gevaar en drukt zijn ernstige bezorgdheid uit: "Het protocol inzake visitaties is goedgekeurd door alle rectoren. Het is dus dubbelzinnig om er daarna alles aan te doen om toch nog veranderingen aan de procedure aan te brengen. Het gevaar bestaat er vooral in dat noch de visitatiecommissie fysica, noch de UA van mening veranderen, en dan kan het tot een rechtszaak komen, iets waar ik zeker niet naartoe wil gaan. Bovendien is dit grotendeels een juridisch probleem: een universiteit, die vertegenwoordigd wordt in de VLIR, die zou procederen tegen een commissie die werd aangesteld door diezelfde VLIR. De onafhankelijkheid van de VLIR als rechtspersoon is een juridische kwestie."

Van den Bogaert wijst erop dat het nog lang niet tot een rechtszaak gekomen is. Voor zijn collega van de UHasselt, Paul Ameloot, draait het echter om het principe: "Ofwel aanvaarden we visitatierapporten, ofwel niet."

Wat deze zaak alleszins zeer duidelijk maakt, is dat er dringend iets moet veranderen aan de visitatieprocedure. Niet iedereen is het erover eens in welke zin dat zou moeten gebeuren. Van Den Bogaert: "Als je gaat ageren tegen de visiterende instanties, dan ageer je in Vlaanderen eigenlijk tegen jezelf. Het zou duidelijker zijn als het om een zelfstandig orgaan ging, zoals in Nederland." Algemeen directeur van de

Nummer 03

♦ I love you but I've
chosen darkness

p. 10

♦ Tussen de reuzen der
aarde

p. 12

♦ Vergeven maar niet
vergeten

p. 5

VLIR, Anne-Marie De Jonghe, onderkent dat er juridische verbetering mogelijk is en dat de visitaties de VLIR zelfs aan het ontgroeien zijn. Maar De Jonghe zou op korte termijn het systeem slechts bijsturen, om op langere termijn naar een nieuw systeem te gaan. De grote discussie die nu zal moeten plaatsvinden is of visitaties nog steeds vanuit de VLIR kunnen worden georganiseerd, of men een zelfstandig orgaan in het leven moet roepen.

GROEP T
LEUVEN HOGESCHOOL

www.groept.be
ENGINEERING • EDUCATING • ENTERPRISING

Raymond van het
Groenewoud siert de
achterpagina

(advertentie)

(foto Sien Verstraeten)

Huisvestingsdienst reageert tegen OGC

De Huisvestingsdienst van de K.U.Leuven wenst te reageren tegen de repliek van OGC op het artikel — "OGC speelt het hard" dat in Veto 1 van dit academiejaar verscheen.

Het treft ons dat OGC "de strijd wenst aan te binden met malafide verhuurders" en "tabula rasa wil maken met alle amateuristische particuliere kleine verhuurders". De Huisvestingsdienst werkt al vele jaren samen met heel wat van die "particuliere kleine verhuurders" en wij vragen ons af op welke basis OGC durft te stellen dat deze verhuurders "hun huurders noch de wet respecteren" en durft te insinueren dat de "kleine kotbaas een tochtig zolderkamertje verhuurt". Onze ervaring spreekt dergelijke uitlatingen helemaal tegen. Wij wensen te benadrukken dat deze verhuurders voor een gezond tegengewicht zorgen voor de "professionele bedrijven zoals OGC". Het is doorgaans de gewone

"kleine verhuurder" die zijn studenten niet als nummer of dossier beschouwt en die in geval van fricties of problemen wél bereid is om huurgeschillen op een redelijke en studentvriendelijke wijze op te lossen. In onze ogen heeft professionaliteit niets te maken met de grootte van een bedrijf of het aantal kamers dat wordt verhuurd, maar met de manier waarop de verhuurder zijn zaken waarneemt.

Verder willen we laten weten dat de Huisvestingsdienst voor meerdere dossiers schriftelijk contact heeft opgenomen met OGC en dat de waarborgen totnogtoe in geen enkel van deze dossiers werden terugbetaald. Meer nog, naar aanleiding van het artikel in Veto namen nog andere gedupeerden met onze dienst contact op om klacht neer te leggen tegen OGC.

Huisvestingsdienst K.U.Leuven

Alea iacta est

De teerling is geworpen. Zondag voldeed elke rechtgeaarde Belg aan zijn burgerplicht in de klinische anonimiteit van het stemhokje. Over de uitslag zal deze week wel een hoeveelheid opinies en analyses verschijnen waarvan het cijfer zelfs Bill Gates natte dromen zou bezorgen. Maar minstens even interessant als de uitslag, hoewel minder evident om te onderzoeken, is het waarom ervan. Waarom stemt iemand op persoon X van lijst Y? Doorgewinterde politici die een politiek cv'tje kunnen voorleggen kan men afrekenen of belonen op basis van hun resultaten als lid van de meerderheid, de oppositie, of in het beste geval zelfs als beleidsmaker. Maar welke truken moet een nieuweling in godsnaam uit de kast halen om ook maar een kans te maken verkozen te geraken? De beste manier is alom geweten en gepraktiseerd: wees een bekende Vlaming. De pennen zijn al meer dan eens in vitriool gedoopt om daarover te schrijven. Het is dan ook op zijn minst bedenkelijk dat iemand beroep doet op andere dan politieke wapenfeiten om zichzelf in de politiek te katapulteren.

Erger wordt het wanneer mensen hun maatschappelijke functie aanwenden voor propaganda. Mijnheer pastoor die de 'juiste keuze' predikt omdat hij een oogje heeft op een schepenzetel. De Vlaamse zanger die tussen twee hits door met een uitgekende vibrato zijn plaats op de lijst uitroept, alsof de muziek op zich al geen marteling is. De professor die in de aula zijn politiek engagement etaleert als de eerste de beste foorkramer.

De professor? Jazeker: denk maar niet dat er binnen de universiteit geen politici zitten. En niet alleen proffen laten zich daartoe verleiden. Op 8 oktober stond immers ook de financieel directeur van de K.U.Leuven voor het eerst op de Leuvense CD&V-lijst. Geen probleem, ik juich het alleen maar toe dat mensen met hersenen en een mening zich willen inlaten met het bestuur van een stad. Zeker als ze al getuigd hebben van competentie op bestuursniveau — al is het dan binnen een andere branche — en zelfs ooit tot 'Business Woman Of The Year' werden verkozen. Alleen durft het wel eens onduidelijk te zijn waar de ene functie ophoudt en de andere begint. Wie de grens mijns inziens alleszins overschreden heeft, is de zonet genoemde financieel directeur van de universiteit en tevens voorzitter van de Raad van Bestuur van Alma vzw, Hedwige Nuyens.

Nuyens staat bekend als harde tante, hoewel niet onvriendelijk, en is samen met vice-rector Karen Maex een van de enige vrouwen aan de top van de universiteit. Wat ze eind september deed, druist regelrecht in tegen de deontologie van een vrouw of man in haar positie. Ze stuurde namelijk een persoonlijke brief naar werknemers van Alma en van de universiteit om zichzelf voor te stellen als 'nieuwe kandidaat voor de kartellijst CD&V-NVA'. Niet alleen sprak ze de geadresseerden persoonlijk aan, ze tekende onder haar lijstplaats ook ongegeneerd met 'voorzitter Alma' — dit alles op netjes verzorgd CD&V/NVA-papier, inclusief logo, verwijzing naar de website van CD&V en een stralende foto van Nuyens zelf. Er mag dan geen joods bloed door mijn aderen jagen, ik ruik vanop afstand dat dit niet koosjer is. Nuyens gebruikte hier haar autoriteit en haar toegang tot adressenbestanden om expliciet kiezers te werven onder (haar) werknemers. Ik dacht dat zulke praktijken in onze contreien veroordeeld waren tot het pittoreske verleden dat Louis Paul Boon zo treffend beschreef, waarin *meneer den directeur* zijn arbeiders koudweg op straat zette als ze zich bij de *sossen* aansloten. Uiteraard is dit een zaak van een totaal andere orde, maar het is toch verontrustend dat iemand met de functie van Hedwige Nuyens aan een katholieke universiteit zich zonder schroom kan opdringen aan haar werknemers. Het past natuurlijk wel in de zelfbeschrijving die haar brief (ont)siert: "ik sta voor integriteit, bekwaamheid en een recht-toe-recht-aanaanpak." Dat laatste kan al niet meer worden betwist.

De uitslag van zondag trouwens ook niet meer: *alea iacta est*. Of in dit geval: *alma iacta est*.

Simon Horsten

Kort • Kort • Kort • Kort • Kort • Kort • Kort • Kort

Vervenne tot ridder geslagen

Rector Marc Vervenne wordt binnenkort samen met twee andere West-Vlamingen tot ridder in de Orde van 't Manneke uit de Mane geslagen. 't Manneke uit de Mane is al sinds 1880 de volksalmanak voor Vlaanderen. De orde belooft elk jaar drie verdienstelijke West-Vlamingen, waaronder dit jaar dus de Leuvense rector. Op 15 oktober wordt de traditionele herfstzitting gehouden in Diksmuide.

Herbert Hoover III in Leuven

Herbert Hoover III, de kleinzoon van de originele Herbert Hoover, de Amerikaan die als president de eerste jaren van de Grote Depressie doorworstelde, bezocht vorige week samen met de ambassadeur van de Verenigde Staten de Leuvense Centrale Bibliotheek. Voor hij president werd, had Hoover I al heel wat goeds gedaan voor het door de Eerste Wereldoorlog grotendeels verwoeste België: hij

schonk meer dan één miljard dollar aan voedselhulp toen hij als rijke weldoener in Londen woonde.

Voor Leuven was Hoover de drijvende kracht achter de heropbouw van de Centrale Bibliotheek. Als dankbetuiging werd het plein daarnaast omgedoopt tot het Herbert Hoover-plein.

De heerschappen werden desalniettemin op het Ladeuzeplein ontvangen, begeleid door de universiteitsbeiaardier.

www.louistoback.be

Het Liberaal Vlaams Studentenverbond Leuven (LVSU) schonk burgemeester Toback — "Heer en meester te Leuven sinds 1995" — een eigen website. Op de site vragen de liberale studenten meer aandacht voor de studenten, ook na de verkiezingen: "Mogen we ons als studenten verwachten aan 6 nieuwe jaren pestmaatregelen en verdere stigmatisering?" De website pretendeert een communicatiekanaal te zijn tussen de burgemeester en de studen-

ten, al heeft Toback geen oren naar dat medium: "Ik ben geen trendy politicus."

Met deze nieuwe actie lijkt de trend die in de speech van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (LOKO) werd gezet op de opening van het academiejaar zich almaar verder te zetten.

Ria al 25 jaar boekhoudster Leuvense studenten

Terwijl er door de band genomen erg veel verloop is van stafmedewerkers en vrijwilligers bij studentenorganisaties, kan LOKO al precies 25 jaar bogen op de ervaring van dezelfde boekhoudster, Ria.

In 1981 kwam Ria via een vacature terecht bij de studentenvereniging en bleef meteen voor een kwarteeuw. Hoewel ze zelf nog vrij jong was toen ze solliciteerde, heeft ondertussen zelfs een zoon van haar al op kot gezeten in de 's Meiersstraat, alwaar ook LOKO is bevestigd.

Ervaring als studentenvertegenwoordigster heeft ze niet en bovendien zat ze zelf in Gent op kot. Maar dat weerhoudt haar er niet van bij LOKO te blijven, ook al heeft ze elk jaar andere collega's en een andere werkgever.

Meer studenten in Leuven

Nu er meer zicht is op de studentenaantallen, wordt ook duidelijker dat er opnieuw meer studenten zijn ingeschreven aan de K.U.Leuven, meer bepaald 3,5 procent. Een en ander ligt volgens onderwijscoördinator Ludo Melis aan het in 2001 ingevoerde semestersysteem, dat door de verhoogde slaagkansen blijkbaar meer studenten aanzet zich in Leuven in te schrijven. Sindsdien is er inderdaad een lichte stijging van de slaagcijfers merkbaar.

UCL en KUL bij de beste 100 universiteiten

De twee katholieke Belgische universiteiten worden door de Britse krant The Times respectievelijk op nummers 76 en 96 geplaatst. Harvard staat al enkele jaren op nummer één, gevolgd door Oxford en Cambridge. Onder de eerste dertien universiteiten zijn er tien Noord-Amerikaanse. Het gebrek aan Europese universiteiten blijft opvallend, onder andere China en Japan scoren stukken beter dan de meeste Europese landen.

De UCL en de K.U.Leuven zijn de enige Belgische universiteiten in de lijst.

(sh)

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

Organiseer je
een evenement?

Plaats het dan GRATIS
in de database
Agenda K.U.Leuven
agenda.kuleuven.be

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

Boetiek K.U.Leuven

K.U.LEUVEN GESIGNEERDE ARTIKELEN

Oude Markt 13
BE-3000 Leuven
t + 32 16 32 40 16
www.kuleuven.be/boetiek

Open op wekdagen van
10-12u. en van 14-16u.

(advertentie)

KRING INTERNATIONALE BETREKKINGEN ORGANISEERT DEBAT OVER LIBANON

Libanon-discussie laait op in Leuven

Waarom is de oorlog uitgebroken? En welke belangen hadden Iran en de VS hierbij? Het verhitte debat over de oorlog in Libanon loste de verwachtingen volledig in.

Gertie De Fraeye

De aula Zeger Van Hee was vorige woensdag niet alleen bevolkt door een studentenpubliek, in het publiek vielen en ook iets grijzere hoofden te bespeuren. In het kader van de week van de Fair Trade voorzag de Kring Internationale Betrekkingen (KIB) in een discussie met een deskundig panel. Philippe el Khoury (*Libanees politicus*), Joël Rubinfeld (*pro-Israël denktank*) en Brigitte Herremans (*Midden-Oosten specialiste voor Broederlijk Delen/Pax Christi*) kwamen elk hun visie over het conflict verdedigen. Moderator Gie Goris (*hoofdredacteur MO* magazine*) werd meteen geconfronteerd met een elektriciteitspanne. "De omstandigheden van de oorlog," grapte hij. Tijdens het wachten in de duisternis las hij een fragment voor uit een boek over de situatie in Libanon. De sfeer was net niet romantisch.

Dan mochten de panelleden de intenties van de verschillende partijen in de oorlog uitleggen. Herremans benadrukte dat ze niet geloofde dat Iran het brein achter de oorlog was. Hezbollah (*Libanese verzets- of terroristische organisatie*) ontvoerde zelf twee Israëlische soldaten. Iran had daar wel baat bij, zijn kernwapenprogramma zou dan geoorloofd zijn als evenwicht tegenover Israël. De Libanees el Khoury meende dat er geen oorlog had moeten komen. Hezbollah wou gevangenen in Israël ruilen voor de twee soldaten, zoals een paar jaar geleden wél gelukt was in gelijkaardige omstandigheden.

Rubinfeld, de specialist pro Israël, zei dat ze vooral de twee soldaten levend thuis wilden brengen. Nog een motivatie voor het conflict was een betwist gebied in de bergen, "zo groot als Leuven". De hoofdreden voor Israël om Libanon binnen te vallen was de vernietiging van Hezbollah.

KEMPHANEN

Toen moderator Goris peilde naar de manier waarop de oorlog verliep, brandde er een heftige discussie los over het aantal bommen en doden aan beide zijden. Rubinfeld meende dat 1000 burgerdoden op een miljoen bommen in Libanon nog redelijk was. "Er zijn ook twee bommen op een landingsbaan gedropt om de aanvoer van wapens te verhinderen." El Khoury reageerde daarop met het voorbeeld van de bombardementen op een kerncentrale aan de Libanese kust. Daardoor zijn tonnen nucleair afval in zee terechtgekomen: een ecologische ramp.

Herremans besloot dat de oorlogsstrategie van Israël pervers was. Het bombardeerde Libanon plat, om de Libanese burgerbevolking tegen Hezbollah op te zetten, met vele burgerslachtoffers als gevolg. Als Hezbollah veel tegenwind zou krijgen, zou de Libanese regering deze verzetsorganisatie ontwapenen. Zo zou Israël zich hier niet aan hoeven te wagen.

Het volgende brandpunt was het gebruik van menseelijke schilden (*Libanese burgers*) door de Hezbollah. Uiteraard was dit spek voor de bek van Rubinfeld, die hierover kritiek kon afsteken: "Hezbollah bouwde een school bovenop een bunker voor raketten, wij zagen enkel de plaats op de satellietfoto's." Maar hij werd meteen op het matje geroepen door Herremans, die het internationaal recht aanhaalde. "Bij twijfel moet verondersteld worden dat het een burgerdoelwit is en mag er niet gebombardeerd worden."

De echte kemphanen in het debat zaten in het publiek. Op de vraag of Israël nu niet overgebombardeerd had, reageerde Rubinfeld: "Absolutely not". Daarna ontspoorde de hele discussie door vurige vragen van een al te gespecialiseerd publiek. Het debat kreeg de kans niet meer om in te gaan op het derde luik van het debat, de toekomst van Libanon. Dat zal voor later zijn.

GENTSE RECTOR WIL ÉÉN VLAAMSE UNIVERSITEIT, MAAR:

"De onderhandelingen zouden eeuwig aanslepen"

Eén universiteit Vlaanderen, in plaats van de zes die we nu hebben. Het was een ideetje van Johan Vande Lanotte in 2002, maar het werd het nooit echt serieus genomen. Op de opening van het academiejaar van de UGent haalde de Gentse rector het echter opnieuw boven. En met even weinig succes.

Simon Horsten

Paul Van Cauwenberge, net als Vervenne nog maar één jaar rector, sloeg iedereen met verstomming door in zijn openingsrede vurig te pleiten voor één Vlaamse universiteit. "We zijn in Vlaanderen, ocharme, met zes miljoen inwoners, met vier volledige en twee niet-volledige universiteiten: één universiteit per één miljoen inwoners. In plaats van nu met twee Vlaamse universiteiten (Gent en Leuven) te figureren tussen de honderdste en de hondervijftigste plaats op de wereldranking en tussen de dertigste en vijftigste op de Europese ranking van universiteiten, kunnen we met de samensmelting of krachtenbundeling van al onze Vlaamse universiteiten en hogescholen in de top-20 van de wereld en de top-5 van Europa binnenglijpen," aldus Van Cauwenberge. 2013 zou het streef-

jaar zijn voor de gedurfde onderneming.

UV

De oproep kon echter op weinig enthousiasme rekenen. Minister van Onderwijs en Werk Frank Vandenbroucke, die ook aanwezig was op de opening, liet meteen weten dat hij het een slecht idee vond. Nochtans is Vandenbroucke de grootste pleitbezorger van rationalisering, economisch gebruik van de kennis en de middelen die we in Vlaanderen ter beschikking hebben. Maar één universiteit gaat dan weer te ver: "De onderhandelingen zouden eeuwig aanslepen." Bovendien zouden vele inspanningen die vandaag geleverd worden om tot nieuwe structuren te komen (denk maar aan de associaties, de Vlaamse Interuniversitaire Raad, de Vlaamse Hogescholenraad, enzovoort) vrijwel geheel teniet worden gedaan.

Het belangrijkste argument tegen één UV (Van Cauwenberge: "Universiteit Vlaanderen, niet ultraviolet, want dit is niet zichtbaar") is het wegvallen van de gezonde concurrentie tussen de universiteiten. Weerom Vandenbroucke: "We moeten af van de enge concurrentie, zoals die nu te vaak wordt gevoerd. Maar we mogen niet in het andere uiter-

ste omslaan, waar iedere competitie afwezig is." Ook de voorzitter van de Associatie K.U.Leuven André Oosterlinck gelooft niet in de eenmaking en wijst in zijn afwijzing vooral op het feit dat grote universiteiten niet per definitie meer kwaliteit bieden: "De universiteit van Rome, bijvoorbeeld, telt 120.000 studenten. Is die universiteit bijzonder kwalitatief?"

In een opiniestuk in *De Standaard* voegt de Leuvense professor economie Paul De Grauwe daar aan toe dat de Amerikaanse topuniversiteiten stuk voor stuk minder dan 20.000 studenten hebben. Het feit dat zij het zo veel beter doen dan de Europese universiteiten, ligt volgens De Grauwe aan de structuur en vooral aan de financiering: Vlaamse universiteiten zijn per definitie staatsinstellingen, en Vlaamse professoren hebben per definitie een ambtenarenstatuut, waardoor ze niet naar kwaliteit maar naar anciënniteit worden beloond.

Het mag duidelijk zijn dat de universiteit Vlaanderen nog niet voor morgen is, en evenmin voor 2013. Wat Van Cauwenberge waarschijnlijk beoogt met zijn betoog is een betere samenwerking tussen de universiteiten en hogescholen onderling en met elkaar. En daarvoor zijn de tegenstanders al minder dik gezaaid.

WINKEL MET NEGENDE KUNST BESTAAT TIEN JAAR

Het denderende decennium

Achter een kleurige fresco van tekenaar Johan De Moor schuilt *Het Besloten Land*: het mekka voor de Leuvense stripliefhebber. Deze week viert de stripboekhandel uit de Parijsstraat zijn tiende verjaardag.

Jens van de Maele

Misschien is het beter om over "één van de mekka's" spreken, want in de Mechelsestraat huist met *Gobelijn* nog een tweede stripspecialzaak. Twee winkels die dezelfde nichemarkt bespelen, en dat in een relatief kleine stad als Leuven? Je zou een bitsige concurrentiestrijd verwachten, maar daar is volgens verkoopster Sue Hernalsteen absoluut geen sprake van.

Hernalsteen: «We hebben elk een eigen doelgroep, en alleen daardoor kunnen we allebei blijven voortbestaan. *Gobelijn* mikt op een eerder klassiek publiek, en is bijvoorbeeld gespecialiseerd in luxe uitgaves. *Het Besloten Land* krijgt jeugdiger volk over de vloer: studenten maken het grootste deel van onze klanten uit. Vroeger waren het bijna uitsluitend jongens, maar tegenwoordig zie ik ook meer meisjes in de winkel binnenlopen.»

Veto: Een gender gap die zich langzaam vernauwt?

Hernalsteen: «Traditioneel worden strips vooral door mannen gemaakt, en daarom hebben ze vaak "mannelijke" onderwerpen, met veel helden. Er duiken weleens "heldvrouwen" op, zoals *Catwoman*, maar dat zijn natuurlijk heel volmaakte, erotische types. Het monopolie van de mannen begint de laatste jaren wel te verzwakken: er zijn steeds meer vrouwelijke stripauteurs, en ik merk dat zij vaak over autobiografische onderwerpen schrijven. De Frans-Iranese Marjane Satrapi bijvoorbeeld, die over

(foto Jens van de Maele)

haar onderdrukte jeugd in Iran de reeks *Persepolis* heeft gepubliceerd.»

MAGER

Veto: Veel mensen stoppen voorgoed met strip lezen in hun tienerjaren. Leeft het cliché nog sterk dat strips voor kinderen zouden geschreven zijn?

Hernalsteen: «Nee, die denigrerende houding is vrijwel helemaal verdwenen. De mediahype rond Dick Matena's verstripping van de roman *De Avonden* heeft velen bewustgemaakt dat er zoiets bestaat als de "literaire strip", hoewel ik zelf geen fan ben van Matena. Zijn nieuwste boek, *Kort Amerikaans*, heeft veel minder persbelangstelling gekregen. Dat merken we: het blijft hier gewoon op het rek liggen. Binnen het literaire genre vind ik *Een deken van sneeuw* van de Amerikaan Craig Thompson - een klepper van zeshonderd pagina's -

veel beter.

Veto: De media-aandacht is nog niet optimaal?

Hernalsteen: «Het kan beter. Neen nu de *Zomer van het Spannende Boek*, die *Boek.be* onlangs heeft georganiseerd. Er werd toen geen enkel stripboek in de kijker gezet. Terwijl er toch spannende strips bestáan. Ik moet wel toegeven dat 2006 een beetje mager was op stripvlak: veel uitgeverijen zijn aan het besparen, en daarbij sneuvelen veel reeksen. De cijfertjes moeten kloppen. Maar da's een fenomeen in de ganse culturele sector, ook bij gewone boeken of cd's. Dit najaar verschijnen er gelukkig een hoop nieuwe strips, dus dat zal wel wat compenseren.»

Het Besloten Land viert tot en met zaterdag 14 oktober, en biedt 20% korting op Frans- en Nederlandstalige strips. Meer info op www.hbl.be

Vervenne: "Partijen blijven te veel op de vlakte"

Staat de relatie stad-universiteit hoog op de politieke agenda? Moet Leuven als merknaam gepromoot worden? Hoe zit het met nachtlawaai? Is er plaats voor nieuwe theaterfaciliteiten en een topsportschool? We vroegen het de afgelopen twee weken aan de Leuvense partijen. Of hun antwoorden rector Marc Vervenne en de voorzitter van de Leuvense Overkoepelende Studentenorganisatie (LOKO) Frederiek Vermeulen geboeid hebben, lees je deze week.

Robin Broos

"Ik woon nu dertig jaar in Leuven," begint Vervenne. "De scheiding tussen de universiteit en de stad viel me vroeger altijd op. Je had nooit het gevoel dat de universiteit echt deel van de stad was. Dat waren twee aparte werelden. De laatste twaalf jaar is de relatie gelukkig ingrijpend veranderd. Stad en universiteit zijn naar elkaar toe gegroeid. Er zijn intense contacten tussen bestuurders en diensten. Dat vertaalt zich in een concrete samenwerking, met mooie resultaten. Ondanks die positieve evolutie, zit ik met de indruk dat in de meeste antwoorden van de partijen men nog steeds vanuit een niet-geïntegreerd standpunt naar de universiteit kijkt. Men zegt wel interessante dingen, maar blijft toch te veel op de vlakte, zonder naar de kern van de zaak te gaan. De universiteit zit nog niet echt in de 'hoofden'. Er is nog een grondige mentaliteitsomslag nodig met een positief effect op de bevolking. Men moet er zich echt van bewust worden dat stad en universiteit samenhangen, en dat dit een buitengewone opportuniteit is." Toch wil de rector niet alle

partijen over dezelfde kam scheren. "De coalitiepartners sp.a en CD&V bewijzen in een aantal standpunten dat ze wel degelijk een klare visie erop na houden, die de omslag van de voorbije jaren markeert."

JOLIGE STUDENTEN

De huidige coalitie heeft ook in samenwerking met de universiteit op verschillende domeinen heel wat bereikt, merkt Vervenne op. "Denk aan huisvesting en veiligheid, en ook aan de ontwikkeling van het wetenschapspark en de Gasthuisbergsite. Er is de gedeelde zorg voor erfgoed en historisch patrimonium. Of denk aan de inspanningen die we samen leveren voor een stevig cultuuraanbod. Stad en universiteit profileren zich ook meer en meer samen op de internationale scène, bijvoorbeeld bij het bezoek van buitenlandse gasten of de organisatie van internationale congressen."

Toch suggereerde de Leuvense studentenkoepel LOKO in de studentenspeech bij de opening van het academiejaar dat er geen overleg is — of toch niet met de studenten. "Zoals ik heb gezegd, is er de laatste jaren wel degelijk een goed structureel overleg opgebouwd, onder meer met de zogenoemde *Agendacommissie*. In die zin was de aanklacht in de studentenspeech te ongenueanceerd. Wat ik wel mis in de antwoorden van de politici, is het actief betrekken van studenten in het zoeken naar oplossingen voor concrete problemen. Bovendien vind ik dat we hen moeten laten meedenken in de reflectie over wat stad en universiteit verbindt en hoe we dat tot wederzijdse bevordering kunnen te baat nemen. Er is al veel gebeurd, maar er moet meer kunnen. Onze stad heeft een

enorm menselijk, intellectueel, cultureel en economisch potentieel."

Vervenne ziet een uitdaging in de vorming van een echte gemeenschap tussen studenten en de inwoners van de stad. "De bewoners van Leuven mogen zich niet bedreigd voelen door die jolige studenten. In de tijd van de kotmadammen waren studenten helemaal geïntegreerd in het gezinsleven maar dat is verloren gegaan. We moeten zoeken naar nieuwe vormen van integratie. In de afgelopen twaalf jaar is duidelijk gebleken dat daar politieke wil toe bestaat."

Moet er dan samen met de stad gedacht worden aan een gezamenlijke promotie van Leuven als studentenstad? "De standpunten zijn nogal vaag gebleven. Ik heb de indruk dat verschillende antwoorden ietwat electoraal gestuurd zijn maar dat er geen echte visie achter zit. Stad en universiteit moeten samen naar buiten treden, en duidelijk maken dat Leuven geen provincialistisch nest is maar een open ruimte in het hart van Europa. Wat we promoten moet natuurlijk aan de realiteit beantwoorden."

THEATERPRODUCTIES

Vervenne vindt dat er ook te licht wordt gegaan over het tekort aan zalen voor theaterproducties. "Er wordt terecht veel in STUK geïnvesteerd door de Vlaamse gemeenschap, de provincie, de stad en de universiteit. Wanneer een bepaalde partij dan opmerkt dat STUK voor en door studenten is opgericht (*Spirit, red.*), mag men niet vergeten dat STUK vandaag ruimer is dan "alleen studenten". STUK is een merknaam voor Leuven geworden. Laten we dat koesteren. Een kunstencentrum moet met een eigen profiel

een breed publiek kunnen aantrekken. Dat is ook voor de universiteit een opportuniteit, want het is een instrument voor de brede vorming van studenten. Ik had verwacht dat men op deze vraag sterke standpunten zou innemen."

Volgens Vervenne wordt er wel naar een oplossing gezocht. "STUK moet als exploitatie renderen. Persoonlijk denk ik aan een aparte zaal voor het grote aanbod aan studententheater." De universiteit is bereid daarin te investeren samen met de stad. "Zo'n theaterzaal geeft de stad een eigen cachet. Hebben politici het studententheater al eens meegemaakt? Dan pas ziet men hoeveel talent hier zit. Studententheater is niet zo maar 'iets van de studenten'. Het moet deel van het stadsleven worden. Denk ook aan de koren en ensembles van de universiteit die uniek zijn voor Leuven." Voor de opvoeringen zelf zijn meerdere zalen nodig. Daarvoor is een betere integratie in STUK wenselijk, zonder de brede opdracht van het kunstencentrum aan te tasten.

Net zoals de onwetendheid over de ware toedracht van het infrastructuurtekort voor studententheater, bleken ook heel wat partijen niet te weten dat Leuven reeds bezig is met topsportonderwijs. "De faculteit Bewegings- en Revalidatiewetenschappen wordt wel één keer genoemd (*door VLD, red.*) als mogelijke partner voor een topsportschool. Dat is positief. Maar beseft men dat die faculteit de enige mogelijkheid is om voor topsport iets te doen? FABER heeft een ongelooflijk sterke expertise in de sportbeoefening. Professoren en medewerkers trainen heel wat bekende topsporters in diverse sporttakken. Dat weet men blijkbaar niet."

Frederiek: "De universiteit is geen call-center"

Frederiek Vermeulen, Voorzitter van LOKO, denkt dat er weinig denkwerk is vooraf gegaan aan de gegeven antwoorden. "Ze stralen geen enkele visie uit. Het is eerder een verzameling van zaken die mensen de afgelopen weken gezegd hebben en die vervolgens werden opgetekend op een blauwe maandag. Er worden wel puntjes aangehaald die voor verbetering vatbaar zijn, maar er ontbreekt een visie op lange termijn." De partijen houden zich volgens Frederiek te weinig bezig met vragen als "wat is de stad zonder universiteit" en "welke rol speelt die universiteit in de stad". "Dat hebben we met onze speech bij de opening van het academiejaar al willen aantonen."

Overleg tussen stad en de universitaire gemeenschap is voor iedere partij van belang, maar CD&V vindt dat LOKO dan ook interesse moet tonen. Die aanklacht spreekt Frederiek tegen. "Ik ben hier sinds 16 juni elke dag geweest. Op de uitnodiging voor overleg in de werkgroep studenten met de K.U. Leuven en de politie na, heb ik nooit een uitnodiging voor overleg ontvangen. Ik wil komen, maar laat me iets weten."

CLIËNTELISME

Frederiek is blij dat de partijen ideeetjes opperen, maar door enkel maar ballonnetjes op te laten, komen we er niet. Hij verwijst naar het idee van Spirit om een Wetenschapsfeest te organiseren. "Van de universiteit een *Leuven Kermis* maken is niet de weg die we moeten inslaan. Het lijkt alsof we iedereen op een groot schoolfeest moeten uitnodigen. Dat gaat te ver. Zonder deze partij te willen viseren, valt dat idee samen met hun voorstel een Wetenschapswinkel te openen waar organisaties wetenschappelijke ondersteuning kunnen vinden. Onderzoek is meer dan een winkel binnenstappen om er een *instant* onderzoek te kopen. Dit neigt naar cliëntelisme. De universiteit is geen call-center dat publieks-onderzoekjes doet."

VLAAMS KARTEL VERORBERT VLD...

VLD maakte zich zorgen over de integratie van buitenlandse studenten en stelde overleg voor. Frederiek vindt het vreemd dat deze partij voorstellen doet die eigenlijk intern aan de universiteit zouden moeten gebeuren. "Zowel de K.U. Leuven als LOKO zijn zich daarvan bewust. Er wordt actief aan gewerkt, al is dat niet evident. Ik ben er evenwel van overtuigd dat de kloof tussen Vlaamse en buitenlandse studenten minder groot is dan de kloof tussen studenten en

Leuvenaars." Het idee van N-VA om buitenlandse studenten gast-aan-tafel te laten zijn bij een echt Vlaams gezin, ziet Frederiek niet zitten. "De tijd van de kotmadam is voorbij. Als ze dan toch eten willen klaarmaken, laten we dan hopen dat het niet altijd biefstuk met friet zal zijn. Of is dat té Belgisch?"

Volgens Frederiek is het tekort aan zalen om aan theaterproducties te werken niet opgelost — zoals vele partijen suggereren — door alles in STUK onder te brengen. "Het

probleem met de zaal in STUK is dat de technische mogelijkheden beperkt zijn. Bovendien is er zoveel engagement vanuit de studenten, dat die kringtonen onmogelijk allemaal in STUK kunnen werken. Er zijn zalen van de stad die geschikt zijn, maar die worden eerst aan haar eigen verenigingen ter beschikking gesteld." Of dat normaal is, is geen opportune vraag. "Wij vragen een wederzijdse terbeschikkingstelling van lokalen. De universiteit doet dat al waar het haalbaar is." Het voorstel van Spirit is bij deze goed bevonden, maar ook het idee van N-VA om een geïntegreerd zalenplan op te stellen kan op steun rekenen.

Maar STUK is toch ooit voor en door studenten opgericht, merkt Spirit op. "Politieke partijen hebben ons steeds gevraagd om STUK uit te breiden naar de Leuvense burgers. Studenten hebben in de evolutie van het kunstencentrum steeds de regio bij het project betrokken. Nu gaat men zeggen dat wat STUK doet niet goed is."

GFT

En dan is er nog het immer wederkerende probleem van nachtlawaai en overlast. CD&V stelt voor om de GFT-ophaling niet meer vrijdagochtend te doen, maar dat is volgens Frederiek niet het grootste probleem. De containers van bedrijven kunnen misschien in de nacht van donderdag op vrijdag gewoon ergens anders geplaatst worden. "Nu staan ze vaak in het midden van de straat. Studenten hebben uiteraard de verantwoordelijkheid van het afval af te blijven, maar het elders plaatsen kan een mogelijkheid zijn. Een ander idee is een parkeerverbod vanaf 's avonds tien uur in de Tiensestraat in te voeren, zeker de eerste weken van het academiejaar, wanneer het er zéér druk is. Zo wordt de straat vrijgehouden. Natuurlijk blijft er dan gebabbel, maar net door dat gekevel op straat ontstaat het veiligheidsgevoel."

Dossier Joegoslavië: “vergeven maar niet vergeten”

Valentina is 23, Kroatische en net afgestudeerd als apotheker. Ze woont voor het eerst alleen op een flat en heeft haar eerste baan te pakken. Milka, Servische en 22, zit nog volop met de neus in de boeken om binnen enkele jaren als ingenieur aan de slag te kunnen. Op het eerste gezicht hebben de meisjes weinig met elkaar te maken, maar ze delen een donkere episode uit hun leven. Ze waren acht en zeven toen het uiteenvallen van hun Ex-Joegoslavië een einde maakte aan hun tot dan relatief onbezorgde kindertijd.

Gertie De Fraeye & Tom Van Bruessegem

Vijftien jaar geleden domineerde het conflict in Oud-Joegoslavië maandenlang het wereldnieuws. Eeuwenoude etnische tegenstellingen ontaardden in een wreed conflict dat ontelbare mensenlevens kostte en tot op de dag van vandaag een gapende wonde achterlaat. Jonge mensen groeiden op te midden van haat, oorlog en etnische conflicten. Het zijn die jongeren die vandaag bouwen aan een nieuwe toekomst. Vergeven proberen ze, vergeten zullen ze nooit.

Veto: Wanneer beseftte je voor het eerst dat de etnische situatie in Ex-Joegoslavië zo bijzonder was?

Valentina: «Als kind sta je niet stil bij etnische verschillen. Omdat mijn ouders ook verschillende etnische achtergronden hebben, ben ik opgevoed met de overtuiging dat ieder mens gelijk is. Maar de vroegste herinnering gaat terug tot toen ik acht jaar oud was. Toen we net voor de oorlog plannen maakten om te verhuizen naar een ander deel van het land, hoorde ik een buur nog zeggen dat we daar beter wegbleven. Het zou er stikken van de Serviërs. Op dat eigenste moment begreep ik er niks van. Maar toen de oorlog uitbrak werd die stad een pak harder getroffen dan mijn thuisstad en begreep ik pas echt wat hij toen bedoeld had.»

“Het is moeilijk na te denken over de toekomst, want de oorlog leerde ons van dag tot dag leven”

Veto: Welke impact had de oorlog op het alledaagse leven?

Valentina: «Het begon allemaal met barricades op de straten, rond Pasen in 1990. Maar ik was te jong om te beseffen dat er een oorlog aankwam, laat staan wat er ons te wachten stond. Ik had me nooit kunnen inbeelden dat we de vijf volgende jaren zouden opgroeien onder geweervuur en granaatslagen. Ik maakte toen net de tweede klas van het lager onderwijs af en in mijn klasje zaten kinderen met alle mogelijke etnische achtergronden, we maakten daar geen enkel onderscheid in. Mijn eerste echte herinnering aan de oorlog is een liedje dat een Servisch vriendinnetje zong op een schoolopvoering: “Da netko djecu pita, ne bi se ratovi vodili.” “Als je het de kinderen zou vragen, dan zou er geen oorlog zijn.” Toen het herfst werd, verhuisden de Servische families in onze stad massaal en nadien heb ik nooit meer iets van haar gehoord.»

«Midden september werd het echt ernstig. Onze burens gebruikten zandzakjes om het kelderraam af te dekken en ze legden matrassen in de kelder. Het begon allemaal met een alarm. We moesten onderduiken en het duurde zeven dagen voor we er weer uit konden komen. De eerste keer was het vreemd genoeg best plezierig, met tien van onze leeftijdgenootjes in die kelder. We speelden er op los, niet wetend dat het nog jaren zou duren alvorens we weer op straat zouden spelen zonder bang te hoeven zijn om neergekogeld te worden. We leefden tussen alarmsignalen door en volgden lessen op de radio. Onze ouders gingen nog wel uit werken maar renden dag na dag als gekken over straat om zo snel mogelijk terug in de veilige kelder te raken. Het enige wat ons bezighield was: “Laat ze nu alsjeblief onze stad niet bezetten en bij geluk gebeurde dat ook niet.”»

DRUGS

Veto: Wat is er nu zoveel jaar na datum wezenlijk veranderd?

Valentina: «Het lijkt alsof we vooruitgang boeken, maar misschien behoor ik wel tot de gelukkigen. Niemand van mijn naasten kwam om in de oorlog en ik kreeg de kans om van goed onderwijs te genieten. Ik heb me geen dag moeten afvragen of er de dag erop wel eten op de plank zou liggen. Terwijl velen dat wel deden en sommigen nog steeds elke dag doen. Tien jaar later verkoop ik als beginnende apotheker nog dagelijks anti-psychotische drugs aan mensen die in de oorlog vochten, moesten vluchten, verkracht werden of een geliefde verloren.»

Veto: Hoe ziet de toekomst eruit?

Valentina: «Ik hoop dat niemand dit ooit meer moet ervaren wat wij toen meemaakten, maar dat zal wel een droom blijven. Het is echt moeilijk om na te denken over de toekomst, want die oorlog leerde ons net van dag tot dag te leven en er het beste van te maken. Ik denk dat het belangrijk is dat we proberen te vergeven maar niet te vergeten.»

Veto: Je was nog jong, maar wat is je vroegste herinnering aan het conflict?

Milka: «Hoewel Servië in eerste instantie niet in oorlog was, werden de mannen opgevoerd. Wie verzet aantekende, werd in elkaar geslagen en gearresteerd. Mijn vader moest dus ook onder de wapens. Ik herinner me dat er op een dag gevechten gesignaleerd werden en dat de naam van mijn vader opdook op de lijst met slachtoffers. Mijn moeder bestierf het bijna van de schrik maar gelukkig bleek het om een naamgenoot te gaan.»

«Mijn eerste schooldagen waren een echte ramp. Mijn papa miste mijn eerste rapporten en mijn mama was gedurende vier maanden op van de stress. Toen mijn papa thuiskwam duurde het nog maanden alvorens hij terug grip op de realiteit kreeg. Maar de situatie verbeterde er weinig op. De armoede sloeg toe. Meterslange rijen mensen voor de winkels en er was niet meer te verkrijgen dan wat brood en melk. Ik herinner me nog dat mijn papa op nieuwjaar een cadeau kreeg: dertig eieren. We konden het niemand vertellen want dat zou enkel jaloezie uitgelokt hebben. 1993 was het ergste jaar, de enige die het goed hadden waren de mensen met veel geld.»

MISDADIGERS

«Ik was te jong om echt te beseffen hoe ernstig de situatie was. In Servië bleef het relatief rustig en was het mogelijk om vrij te reizen en te leven. Maar de armoede en de vele vluchtelingenstromen waren aangrijpend. Ze kwamen van overal en elk vrij plaatsje werd volgestouwd met vluchtelingen. Sommige van mijn vrienden leefden in schoolgebouwen, legerkazernes of gewoon leegstaande gebouwen. Ze kwamen met niks, hadden hun huis verloren en waren al hun geld kwijt. Het enige wat hen restte was hun hoop, hoop op een beter leven. We probeerden ze zoveel mogelijk te helpen maar dat was helemaal niet gemakkelijk, want we hadden zelf al bijna niets.»

Veto: Wat vond je van de internationale inmenging?

Milka: «De internationale interventie? Het enige wat we zagen was een bezettingsmacht in ons land. Ze hadden volledig vrij spel en konden maken wat ze wilden onder de mom dat ze vrede brachten. Weet je wat de waarheid is? Oorlog en vrede is iets dat zich in de hoofden van politici afspeelt. Enkel en alleen door je aanwezigheid

kan je er niet voor zorgen dat mensen elkaar graag gaan zien en stoppen met vechten. Zeker niet als je zelfs de taal niet spreekt van de gewone bevolking. We volgden het conflict op tv maar de gevolgen ondervonden we aan den lijve. De beelden die je op tv zag toonden de mensheid in zijn ergste gedaante: de oorlog. Wat wij zagen verschilde bovendien van wat jullie te zien kregen. Op de beelden die de wereld rondgingen werden de Serviërs stuk voor stuk als misdadigers afgeschilderd. Alsof ook wij niet onder de oorlog leden. Er zijn steeds twee standpunten in het verhaal. Samengevat: oorlog is klote.»

“Oorlog en vrede is iets dat zich in de hoofden van politici afspeelt”

Veto: Hoe moet het nu verder?

Milka: «De oorlog ligt nu al even achter ons maar er is weinig goeds van gekomen, dat is zeker. De oorlog bracht dood, haat, armoede en verdriet. Echte waarden zijn opzij geschoven en het lijkt alsof het enige wat telt geld is. Dat is waarom hoger opgeleide jongeren elders op zoek gaan naar een toekomst, ergens waar hun kennis iets betekent. Ik ken heel wat jonge mensen met een totaal verschillende achtergrond en we doen veel samen. Maar ik ben er zeker van dat diegene die een geliefde verloren het nooit achter zich zullen kunnen laten.»

Achtergrond en historiek

JOEGOSLAVIË VOOR DE VAL

Na de eerste wereldoorlog vormden vele Balkan-gebieden een nieuw koninkrijk om zich te beschermen tegen een ‘verkoop’ aan de grootmachten. Toen de tweede wereldoorlog uitbrak werd Joegoslavië opnieuw verdeeld onder verschillende bezetters. De eerste slachtpartijen en interne oorlogen begonnen tussen de vele bevolkingsgroepen onderling. De communisten van Tito kwamen het sterkst uit de strijd.

Na de tweede wereldoorlog werd Joegoslavië onder Tito volledig herverdeeld om de verschillende nationaliteiten af te vlakken. Het werd een federatie van deelstaten: Servië, Kroatië, Slovenië, Bosnië-Herzegovina, Montenegro en Macedonië. Na de dood van Tito in 1980 bleef Joegoslavië ontredderd achter. Nationalistische reflexen staken meteen de kop op in de deelstaten.

Een belangrijke factor van het nationalisme in de deelstaten is de religie. Kroatië is een overwegend katholiek land, Servië orthodox en Bosnië-Herzegovina moslim. In Servië kwam Milosevic op het toneel en vestigde er een sterke nationalistische beweging. Hij verwierf genoeg macht om een veto te stellen in het federale bestuur, zodat Servië domineerde.

DE OORLOG

In 1991 spraken zowel de Sloveense als Kroatische bevolking zich met een overweldigende meerderheid uit in een referendum voor een onafhankelijke staat. Erg tegen de zin van de Serviërs, omdat zij vooral verspreid leefden over Joegoslavië, en dus minderheden werden in de nieuwe staten. Het federale Joegoslavische leger viel daarop de nieuwbakken staten binnen.

Slovenië maakte slechts een korte bezettingsmacht mee en kon al snel onafhankelijk verklaard worden. Het tegenovergestelde gebeurde in Kroatië. Daar kwam het al snel tot bloedige botsingen tussen de verschillende bevolkingsgroepen.

Ondertussen was ook in Bosnië een burgeroorlog uitgebroken. Het nationalisme ging er zo ver dat bijvoorbeeld in Sarajevo, de Bosnische hoofdstad, het aantal geboortes tijdens de oorlog fel steeg. Zo werd een bevolkingsgroep groter en kreeg ze dus meer macht. De blauwhelmen die de vrede moesten handhaven konden niet tussenbeide komen. Ze werden getuige van de genocide in Srebrenica, waar 8000 moslimmannen werden terechtgesteld door de Servische Bosniërs. De NAVO bombardeerde daarop het gebied en de oorlog kon beëindigd worden in 1995 met het Daytonakkoord. Bosnië werd in tweeën gedeeld.

In Kosovo was het ondergrondse verzet al sinds de jaren zeventig aanwezig. In 1990 had Milosevic de autonomie van de Servische provincie afgenomen. De grote meerderheid van het gebied is echter Albanese, zodat de bevolking van Serviërs als onrechtmatige heersers beschouwt. Gevechten tussen het Servische leger en het Kosovaarse verzetsleger braken uit in 1998. Hoewel een verdrag werd gesloten, viel het Joegoslavische leger - gedomineerd door Servië - Kosovo binnen. Daarop bombardeerde de NAVO het Joegoslavisch leger in Kosovo, ook de Servische hoofdstad Belgrado werd het slachtoffer van bombardementen. Iedereen herinnert zich de beelden van de humanitaire ramp in deze oorlog.

EX-JOEGOSLAVIË VANDAAG

Kosovo wacht nog steeds op erkenning als onafhankelijke staat door de internationale gemeenschap. Om de oorlogsmisdadigers uit ex-Joegoslavië te berechten werd het Tribunaal in Den Haag opgericht. Milosevic stierf dit jaar in gevangenschap voor zijn terechtstelling, andere oorlogsmisdadigers worden nog steeds gezocht.

In Montenegro sprak de bevolking zich deze zomer uit voor onafhankelijkheid los van Servië in een referendum. Nationalistische partijen steken overal de kop op en halen veel stemmen bij verkiezingen.

De hele regio wordt gekweld door het verleden, overleden geliefden en herinneringen aan verschrikkingen van de oorlog. Een mooi lichtpunt in de duisternis: tv-programma's waarin mensen een oproep doen om hun verloren familieleden terug te vinden zijn erg populair, én succesvol.

KRINGLOOP (3): KUNSTTOUR MET MECENAS

Joodse bomma's

Iedere week loopt een Veto-medewerker de kringactiviteiten af. Deze week gingen we mee op rondleiding door Leuven met de eerstejaarsstudenten van Mecenas, de kring van kunstwetenschappen.

Kristien Geurts

Als je met kunstwetenschappers op pad gaat, kan je verwachten dat de tour doorspekt zal zijn met cultuur. De praeses van Mecenas: Nelle Alles heeft tijd gestoken in deze namiddag en dat valt eraan te merken. De ontmoetingsplaats hoeft geen verrassing te zijn.

Met ongeveer veertig staan we onderaan de 'kever op de naald' van Jan Fabre. Bijna alle eerstejaarsstudenten wonen de rondleiding bij. Wanneer de praeses arriveert stelt ze enthousiast het programma van de namiddag voor. De grote opkomst wordt duidelijk op prijs gesteld. Een uitleg over Fabres beruchte creatie staat eerst op het programma. Daarna volgt een bezoek aan de St.-Pietersbasiliek met aansluitend — en nu worden de niet-mecenasers enthousiast — een kortfilm in Cinema Zed. Ook 'Le Jardin Imaginaire' van Daniel Buren en de fototentoonstelling van doctor Maarten Vanvolsem zullen later op de namiddag aangedaan worden.

De uitleg over de kever van Fabre is kort en bondig. De praeses weet te melden dat een medestudent tegen Fabre zou gezegd hebben 'dat hij met dit kunstwerk met-

een ook de grootste pispaal van Leuven heeft gecreëerd'. Na het Ladeuzeplein volgt de Sint-Pietersbasiliek waar de monitor van kunstwetenschappen, Brigitte Dekeyzer, zal spreken over de kunstwerken in de basiliek. De bespreking van 'Het laatste avondmaal' van Dirk Bouts roept herinneringen van

schoolreizen in een ver verleden op. De tijdelijke tentoonstelling in de basiliek 'Mens/Fatman' van de hand van John Isaac komt een stuk verrassender en origineler uit de hoek. Het betreft een dik rozig lijf dat op de grond neergestort lijkt en van het hoofd beroofd is. Nogal luguber en walgelijk maar erg intrigerend.

ALICE ET MOI

Het beste stuk van de middag vindt plaats in Cinema Zed: de kortfilm. Na de obligate uitleg en reclame tonen Elke en Tine van kunstencentrum STUK ons *Alice et moi* van Micha Wald. In het filmpje zitten een aantal hilarische scènes, waardoor de sfeer onder de kunstwetenschappers opperbest wordt.

Vanuit STUK gaat het richting stadspark om 'Le Jardin Imaginaire' van Daniel Buren te gaan bewonderen. De hemelsluisen openen zich echter en de regen valt met bakken uit de lucht. De uitleg van kunstwetenschappendozent Javier Gimeno Martinez gaat jammer genoeg verloren in het gekletter van de regen. Hoewel het kunstproject ongetwijfeld de moeite waard zal zijn, zal waarschijnlijk niemand dit stuk van de tour in zijn herinnering koesteren. Gelukkig bevindt de fototentoonstelling van Maarten Vanvolsem zich wel binnendeurs, zodat de rondleiding niet helemaal in het water valt.

(foto Jason Boëne)

ERASMUSDAGBOEK: THOMAS IN MEXICO (1)

Van T-shirt wisselen en deodorant gebruiken

De eerste dag van augustus vertrok ik richting Schiphol met een reis van vijftien uren in het vooruitzicht. De bagage had ik nauwkeurig afgewogen om onder de toegelaten 46 kilo te blijven. Mijn visum en paspoort hield ik in de aanslag voor de vele controles, die me onderweg te wachten zouden staan. Na elf uur en half vliegen en vele turbulenties, zette ik voor het eerst voet aan land in Mexico: het land waar ik een semester lang zal studeren.

Thomas Euben

Rustig liet ik de nodige stempels drukken op mijn documenten en ging ik, half in een roes van de eerste vlucht, naar mijn aansluitende vlucht met als eindbestemming Monterrey. Op het vliegtuig raakte ik even in paniek. Mijn bagage stond op 30 meter van het vliegtuig nog op het tarmak. Gelukkig waren enkele medewerkers van de luchthaven alert genoeg om de bagage nog snel naar het ruim van het vliegtuig te brengen.

De eerste dagen waren zwaar: papieren in orde maken, verplichte onthaalactiviteiten van de universiteit, van het ene hotel naar het andere verhuizen en ondertussen restte mij nog de zoektocht naar een huis. Ik overleefde de eerste week op een halve maaltijd per dag: een zakje met twee voorverpakte croissants of een pakje koeken uit een nachtwinkel hielden mij recht. Na twee dagen had ik gelukkig een huisje gevonden, niet ver van school, met een typisch Mexicaanse inrichting.

Ondertussen heb ik al volop kunnen genieten van de stad. Monterrey is één van de grootste steden van het land, met een agglomeratie van vier miljoen inwoners. De stad is volledig omgeven door bergen waardoor er een microklimaat heerst. Het is bijna altijd warm (vorig jaar was het hier zelfs met kerstmis 30 graden) en redelijk droog. Historisch en cultureel heeft de stad weinig te bieden, buiten een vijftal musea

en een historisch centrum van een vierkante kilometer groot, waarvan trouwens de meeste gebouwen zijn omgebouwd tot discotheken. Aan feestcultuur is zeker geen gebrek in Monterrey.

GODDELIJK

De eerste les werd hier al gegeven op 7 augustus en ook de eerste partiële examenreeks zit er al op. Dus ik heb al tijd gehad om te acclimatiseren, maar lang niet alle gewoonten wennen. Vooral niet de gewoonten van de universiteit. De lessen zijn hier in klassen van maximaal dertig studenten, de proffen spreek je vaak gewoon met de voornaam aan, en je gezicht bijpoederen is een geldige reden om de klas zonder enige vorm van communicatie te verlaten. Alle lessen zijn verplicht bij te wonen, maar als je je verveelt mag je gerust op de gang wat gaan bellen, of even een sigaretje gaan roken met vrienden. Streng zijn ze hier wel op andere dingen. Een van de eerste dagen was er een infosessie voor buitenlandse studenten waarin werd gevraagd ons alstublieft elke dag te wassen, deodorant te gebruiken en elke dag van T-shirt te wisselen. De universiteit is hier duidelijk om de studenten bezorgd.

Aan andere dingen zoals het geweldige weer, wen je wel snel. De temperatuur daalt slechts uitzonderlijk tot onder de 30 graden. Ook de agressiviteit in het verkeer, het gefluit van de plaatselijke jongens naar mijn vrouwelijke huisgenootjes, de goddelijke behandeling die je hier als buitenlander vaak ten beurt valt en de verbaasdheid waarmee ze reageren als ze blonde jongens zien, zijn dingen die je uiteindelijk wel gewoon wordt.

De gedachte dat we hier nog maar tot kerstmis vertoeven stemt mij soms al minder vrolijk, maar gelukkig heb ik nog wel even tijd om met volle teugen te genieten van al het geweldige dat dit land te bieden heeft.

BOOMPJE (3): HANS VERPLANCKE

Tracing Astor

Dat het universitaire personeel naast hun academische leven ook een ander leven heeft, kunnen we alleen maar hopen. Wekelijks zoeken we een exemplaar op en bestoken we hem of haar met een simpele vraag: "Kan u een boompje opzetten over uw favoriete boek, film of plaat?" Deze week gingen we langs bij Hans Verplancke van het departement Architectuur, stedenbouw en ruimtelijke ordening.

Kristien Geurts

Hans Verplancke: « De boeken die ik herhaaldelijk vastpak zijn dichtbundels. Ik lees niet zo heel veel romans. Ik lees vooral boeken met betrekking tot mijn job. Maar goed, de twee dichtbundels waar ik het meest aan gehecht ben zijn ten eerste *Het Verzameld Werk* van Hans Lodeizen en ten tweede *Het Verzameld werk* van Herman De Coninck. Dat zijn twee boeken die

altijd op mijn bureau liggen. Bij Lodeizen spreekt mij vooral de rauwheid van zijn poëzie aan. Met het werk van Herman de Coninck voel ik een zekere verwantschap, ik hou echt van zijn rake schrijfstijl. Sinds ik op mijn elfde een boekje met zijn poëzie in De Slegte gekocht heb, ben ik geïntrigeerd door zijn werk. Er zijn zo'n viertal gedichten die het verhaal lijken te vertellen van wie ik ben en hoe ik ben gekomen tot wat ik ben geworden. De gedichten van Lodeizen zijn voor mij vooral een aangrijpingspunt om in mezelf te gaan graven wanneer ik schilder in mijn vrije tijd.»

«Wat muziek betreft heb ik een cd die ik heel regelmatig en heel graag beluister en dat is *Tracing Astor* van Gidon Kremer uitgevoerd door Astor Piazzolla. Daar staan verschillende nummers op die ik heel graag beluister. Daarnaast ben ik een liefhebber van het hele oeuvre van Wim Mertens. Daar heb ik zeker in mijn studententijd en als ik aan een ontwerp zat heel veel van genoten. Tenslotte kijk ik ook graag naar film. Ik ben niet echt een regelmatige bioscoopganger, maar thuis hebben wij wel een grote verzameling DVD's. Mijn favoriete regisseur is Pedro Almodovar. Ik hou vooral van *Hable con ella* en de film die Almodovor daarvoor maakte: *Todo sobre mi madre*. Ik kan genieten van films met heel veel zwarte humor, zoals bijvoorbeeld *Délicatessen* van Jean-Pierre Jeunet en Marc Caro. Symbolische films als *Lucia y el sexo* van Julia Medem vind ik ook erg interessant. Eigenlijk ben ik gewoon een liefhebber van alle soorten geschifte films met een dubbele bodem. Ik heb één culturele afwijking: ik hou van alle films waar Julia Roberts in meespeelt. Allemaal. Maar daar kijk ik natuurlijk met een ander doel naar. Die lichtere films zijn pure ontspanning.»

«Als ik nu een van al deze werken zou moeten kiezen, als ik er maar één mocht bijhouden, dan zou ik voor *Tracing Astor* van Kremer kiezen. Wat ik van Lodeizen wil bijhouden dat zit toch in mijn hoofd. Verder heb ik een heel fotografisch geheugen, dus films spelen zich vanzelf terug af in mijn hoofd. Spijtig genoeg kan ik zelf geen muziekinstrument bespelen en zingen kan ik al helemaal niet, dus zonder die cd ben ik verloren.»

(foto Kris Vanelderer)

Speak your mind

(foto's Nele Van Doninck)

ALLEEN DEZE WEEK VAN MAANDAG TOT VRIJDAG

POSTERBEURS 2006

DOCS'S BAR, BRUSSELSESTRAAT 246
GEOPEND VAN 13:00 TOT 21:00

GROTE COLLECTIE
KLEINE PRYZEN

(advertentie)

Ethiek & Wetenschap

Nog niemand zeker van de juiste positie

Onderzoek is belangrijk aan de K.U.-Leuven en wetenschap heeft het recht tot dwalen. Dat bevestigde rector Marc Vervenne in zijn openingspeech. Voor stamcelonderzoek, bekent hij voorstander te zijn van embryonaal stamcelonderzoek met overtollige embryos van IVF-behandelingen. Hiermee wordt ingegaan tegen het standpunt van de katholieke Kerk.

Wetenschap primeert boven religieuze argumenten. Dit werd duidelijk tijdens de openingspeech van Vervenne. Hierdoor bevestigde hij de vooruitstrevende positie van de K.U.Leuven. Gehoopte effecten wegen zwaarder door dan standpunten van de Kerk. Hierbij wordt gekozen voor het belang van de patiënt, boven religieuze dogma's.

KWALITEIT

Veel wordt dan ook verwacht van stamcelonderzoek en meer bepaald van Catherine Verfaillie en haar onderzoekscentrum. Maar met haar staat ook de discussie centraal over het gebruik van embryonale stamcellen. "Wij zijn voorstander van embryonaal onderzoek met overtollige embryo's van IVF-behandelingen," verklaarde Verven-

ne in andere media om daar later aan toe te voegen dat dit moet worden gekoppeld aan 'ernstige ethische reflectie'.

Tussen de K.U.Leuven en de zusteruniversiteit UCL bestaat een grote eensgezindheid over stamcelonderzoek. Maar opvallend is de zeer kritische houding van de bisschop van Namen, André-Mutien Léonard. Deze is lid van de inrichtende macht

van de UCL. Hij verklaarde echter in het begin van september dat de UCL te weinig een katholieke universiteit is. Embryonaal stamcelonderzoek leidt al vlug tot 'dwaling' en men moet zich meer focussen op andere, meer morele oplossingen.

Volgens velen is Léonard de gedoofterverfde opvolger van Kardinaal Danneels in 2008. Als hij deze inderdaad opvolgt, bete-

kent dat dat aan het hoofd van de K.U.Leuven, als grootkanselier, een rabiater tegenstander van stamcelonderzoek komt te staan.

Nu de K.U.Leuven duidelijk heeft gemaakt wat primeert, kan men ook onmiddellijk de vraag stellen naar zijn maatschappelijke positie. Want ook daar is een rol weggelegd. Immers, maakt de instelling op deze manier niet duidelijk dat het katholieke gedachtegoed achterhaald is? Of dat deze maatschappij draait op twee snelheden? Ook hier stelt Vervenne de opdracht van de K.U.-Leuven scherp. 'Tegelijk zorgt de katholieke universiteit ervoor dat omgekeerd de kerkelijke overheid niet wetenschappelijk 'dwaalt', onder meer door dogmatische stugheid.'

Maar wat betekent dat katholiek signatuur nog, als de K.U.Leuven de kerkelijke overheid moet bijsturen? Al lachend wordt soms ook beweerd dat de 'K' in feite staat voor kwaliteit. En de idee van een *University of Louvain* is nooit ver weg. Het zou bovendien niet de eerste instelling zijn die zijn katholieke imago heeft ingeruild voor een ander. Bekende voorbeelden zijn de universiteiten van Nijmegen en Tilburg, respectievelijk Radboud Universiteit en Universiteit van Tilburg. Met andere woorden, positie bepalen, betekent ook prioriteiten stellen.

De Wetenschapper en de Filosoof

Wetenschapsbeoefening en geloofsbelijdenis liggen al van oudsher met elkaar in de clinch. Zijn de twee natuurlijke antagonisten? Een onderzoeker houdt er een heel andere logica op na dan een filosoof. De confrontatie van beide visies, legt de verschillen bloot. Professor Herman De Dijn verwoordt de ethische kant van de zaak, Koen Theunissen als medewerker van het stamcelinstituut, de kant van de exacte wetenschapper

Veto: *Het utilitair principe (het mag want we redden er levens mee) geldt wel voor de universiteit, maar het Vaticaan kan zich er niet in vinden. Welke oorzaak zou hieraan ten gronde kunnen liggen.*

De Dijn: «Het redden van levens is niet, of niet noodzakelijk een utilitair perspectief. Het staat normaal in dienst van 'het respect voor het menselijk leven'. Dat kan echter op verschillende manieren worden begrepen. Soms interpreteert men het als respect voor een 'kwaliteitsvol leven', een leven van zo

rijk mogelijke ervaringen. Maar het kan ook worden geïnterpreteerd als respect voor de speciale waardigheid van de mens, hoe nutteloos, of 'kwaliteitsloos' zijn of haar leven ook is. In dit kader beklemtoont men ook de eerbied die nodig is voor het menselijk lichaam, ook het zieke, zelfs het dode, voor de waardigheid van lichamelijke integriteit, voor menselijke voortplanting en seksualiteit, voor het ongeboren leven en dus ook voor het menselijke embryo. Voor het Vaticaan — maar ook voor vele niet-gelovigen — omvat respect voor het leven al die zaken. Het is evident dat de opvatting waarin vooral vanuit 'levenskwaliteit' wordt geredeneerd, met de tweede, bredere en diepere opvatting in botsing kan/zal komen.»

PRESTIGE

Veto: *Is het zo dat wetenschappelijke argumentatie meer gewicht heeft in onze samenleving dan ethische argumenten? Waarom?*

De Dijn: «Ethiek is geen kwestie van puur logisch redeneren of van het berekenen van kosten en baten. Het is een kwestie van we-

ten en aanvoelen dat bepaalde dingen echt niet kunnen, ook al zou ons dat zeer goed uitkomen (bijvoorbeeld een individu dat toch afgeleefd is, een last is voor ons en de maatschappij met een spuitje 'uit de wereld helpen'). Omwille van het prestige van wetenschap en techniek, komt ethiek haast onvermijdelijk als oubollig en hinderlijk over en ontstaat de tendens die ook te 'moderniseren' zodat hij 'de vooruitgang' niet in de weg staat. Veel toegepaste ethiek dient vandaag ongetwijfeld om, tegen het diepste ethisch aanvoelen in, argumenten te ontwikkelen zodat de technowetenschap ongehinderd haar gang kan gaan.»

WANTROUWEN

Veto: *Heeft de universiteit op beide vlakken een belangrijke maatschappelijke rol te spelen?*

De Dijn: «Als een bepaald onderzoek zeer grote gevaren oplevert, of rechtstreeks ingaat tegen respect voor het individu (schenden van privacy, lichamelijke of psychische integriteit) dan moeten andere wegen van onderzoek worden gezocht of moet er een moratorium komen, hoe fantastisch ook de

mogelijke resultaten zouden zijn en hoeveel nut er ook zou van komen. Dit geldt voor elke universiteit, niet alleen voor de katholieke. Voor gelovigen (en dus ook voor een katholieke instelling?) komt daarbij dat men in vertrouwen, en niet in apriori wantrouwen, eigen ethisch aanvoelen en gedragsregels toetst aan wat het kerkelijk gezag ter zake voorhoudt. Dit voorkomt dat men zich al te gemakkelijk laat leiden door andere motieven zoals zucht naar faam, concurrentie, winstbejag. De druk van dergelijke motieven, vooral in de huidige universitaire omgeving, moet absoluut niet worden onderschat.»

Herman De Dijn is hoogleraar aan het Hoger Instituut van de Wijsbegeerte en voorzitter Overlegcentrum Ethiek K.U.Leuven: "Het morele statuut van het menselijk embryo" in Streeven oktober 2006

Veto: *Waarom weegt de wetenschap zwaarder door?*

Koen Theunissen: «Ik denk dat er behoorlijke voordelen zijn bij het onderkennen van mechanismen die aan de grondslag liggen van ziekten. We gaan daarvoor steeds vroeger terug naar de oorsprong, om te ontdekken waar het fout loopt. Dat wil niet zeggen dat je daarom alle ethische vragen rond het begin van het leven er moet bijhalen. Als je stamcellen nodig hebt, moet dat kunnen. Weliswaar op een verantwoorde manier.»

BLOOTLEGGEN

«Als stamcelonderzoek ter sprake komt in de media, wordt ook een verkeerd beeld geschetst. Alsof morgen al embryos gemaakt zullen worden om organen te vervangen, of erger nog, om *Übermensen* te klonen. We zijn bijlange zo ver niet en bovenal is dat ook niet het doel van het onderzoek. Het is de bedoeling om in heel brede domeinen ziekte-

mechanismen bloot te leggen. En daarop geneesmiddelen ontwikkelen die het probleem bij de oorzaak aanpakken.»

«Ik denk echter dat ethiek wel nodig is binnen een wetenschappelijk onderzoek. Je leeft in een gemeenschap en daarin hebben bepaalde waarden doorslag. Wij, de mensen van het Leuvense stamcelonderzoekcentrum, zijn allemaal in de eerste plaats artsen die het onderzoek gebruiken om onze specifieke patiëntenpopulatie beter te helpen.»

Veto: *Is het statuut van de embryonale stamcel een probleem?*

Theunissen: «Een embryonale stamcel *as such* bestaat niet. Dat is een laboratorium artefact. Als je een cel uit een vier -of achtcellig embryo haalt en je brengt die in cultuur, dan wordt dat een embryonale stamcel. Er bestaat niet zoiets als het ontstaan van een embryonale stamcel tijdens de conceptie. Dat noemen ze een bevruchte eicel en als je die zijn natuurlijke gang laat gaan, krijg je

daaruit een placenta en een nieuw individu. Als je uit de embryo één cel prutst, dan kan je embryonale stamcellen maken.»

«Als je het heel nuchter bekijkt, is een stamcel een verzameling aminozuren, proteïnen, glucose, water en vet. Als je die op correcte wijze inbrengt in een baarmoeder dan kan daar een bezielde individu uitgroeien. Maar ik geloof dat nog altijd niet, toch zeker niet uit om het even welke embryonale stamcel.»

GRENS

Veto: *Hoe zwaar weegt de 'K' van katholiek nog door in het onderzoek?*

Theunissen: «Ik weet dat niet. Ik denk dat elk wetenschapsdomein binnen de K.U.Leuven, of het nu humane of andere types van wetenschap zijn, dat deze allemaal op een andere manier geconfronteerd worden met dat gegeven. Onze universiteit heeft inderdaad een katholieke achtergrond, maar die

is, net zoals de globale gemeenschap in België, mee geëvolueerd.»

Veto: *De wetenschap beroept zich op een utilitaire principe om zijn onderzoek te rechtvaardigen.*

Theunissen: «Er is een hele hype rond het bestaan van stamcellen in volwassen vorm na de geboorte. Maar hoe vroeger je vóór de geboorte gaat, hoe ethisch beladener het wordt omdat je daar, zozegd, embryo 's zou gaan gebruiken of zelf creëren met het doel wetenschap vooruit te helpen. Zolang men het doet op iets wat niet een mens genoemd kan noemen, is het geen probleem. Eenmaal je het concept mens er bijhaalt wordt het dat wel. De vraag is natuurlijk waar je de grens legt.»

Koen Theunissen is medewerker aan het Stamcelinstituut en gespecialiseerd in de hemathologie

OPEN DIALOOG TUSSEN WETENSCHAP EN ETHIEK

“Embryoachtige artefacten zijn niet de oplossing”

Bart Hansen, postdoctoraal medewerker aan het Centrum voor Biomedische Ethiek en Recht, pleit voor verbreding inzake embryonaal stamcelonderzoek. Alle soorten vragen moeten worden gesteld. Om te antwoorden houdt hij het liefst rekening met de huidige stand van zaken. “Maar we moeten eerlijk zijn, op ethisch en op wetenschappelijk gebied.”

Embryonaal stamcelonderzoek kent voor- en tegenstanders. De eersten wijzen op de mogelijke gunstige effecten voor de mens, tegenstanders stellen hun veto veelal om morele redenen. Embryonale stamcellen zijn voor velen, niet in het minst voor het Vaticaan, bezielde wezens en behoeven daarom respectabel te worden behandeld. Dit wil zeggen niet als dingen. Maar het is complexer dan dat volgens Hansen. “Het gaat niet op om vooraf aan elke dialoog ‘neen’ te zeggen. Ethiek en wetenschap beïnvloeden elkaar immers. Als ethicus ben je niet bezig met celonderzoek, dus moet je informeren. Je moet de argumenten van wetenschappers hebben gehoord. Omgekeerd moeten wetenschappers luisteren naar argumenten die vanuit een ander perspectief komen.”

«Men heeft ook een verkeerd beeld van stamcelonderzoek. Elke week komt in de media wel een bericht over stamcelonderzoek en eventuele gevolgen. Maar op dit moment is men zover nog niet. Men probeert nu cellen op te kweken om te kijken welke richting ze uitgaan en wat die kunnen gaan doen. Ik denk dat het belangrijk is om dat duidelijk te stellen, om correcte informatie te verstrekken aan de mensen. We moeten eerlijk zijn. Het kan best zijn dat de therapie een oplossing biedt voor Alzheimer en ernstig hartfalen, maar zover zijn we nog absoluut niet.»

KWEKEN

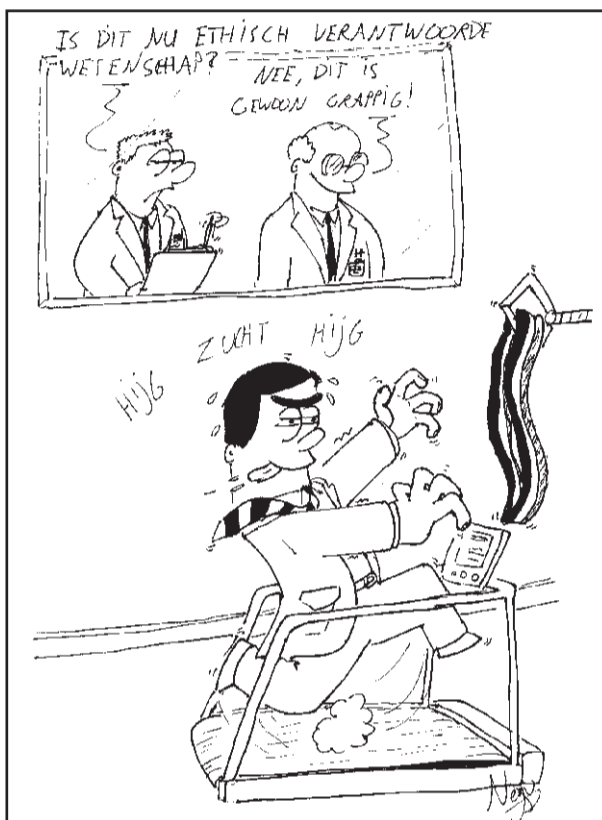
Veto: Het belangrijkste contra-argument is het statuut van de ‘bezielde’ embryonale stamcel. Maar is dat eigenlijk niet het grote twistpunt?

Hansen: «Die discussie loopt inderdaad al lang. Er zijn redenen gegeven om het onderzoek toch voor te laten gaan. Het statuut is één element. Je moet verder kijken. Wie doneert stamcellen, hoe werkt de arts-patiëntrelatie? Het is ook de vraag naar toestemming en naar de integriteit van het lichaam. Ik pleit voor het opentrekken van het debat, zeker

wat betreft het stellen van *alle* ethische vragen.»

«Als je gebruik maakt van embryonale stamcellen is de eerste vraag altijd hoe ver je mag gaan. Maar men vergeet al te zeer dat er ook ethische vragen gekoppeld zijn aan het gebruik van volwassen stamcellen. Want of je nu gebruik maakt van volwassen of embryonale stamcellen, je moet altijd toestemming vragen, onderzoek voeren en de resultaten moet je communiceren naar de mensen. Het maakt dan niet uit met welk soort stamcel je bezig bent. Je kan bovendien breder gaan. Hoeveel geld hebben instanties voor dergelijk onderzoek over? Gaat men naar een persoonlijke geneeskunde of zal men eigen stamcellen kweken?»

Veto: België heeft een liberale wetgeving omtrent stamcelonderzoek. De Europese Unie is er echter nog niet uit.

Hansen: «België heeft inderdaad een liberale wetgeving, maar men vergeet vaak dat deze voorzien is van twee buffers. Elk onderzoek moet een lokale en federale ethische commissie passeren. Men kan niet zomaar onderzoek voeren. Binnen Europa is er een minimale consensus, maar er zijn altijd grote tegenpolen, zoals Italië en Duitsland. De grootste groep nu zijn de landen die onderzoek met overtallige embryo's toelaten. Waar het verschil gevormd wordt, is bij de vraag of men in de toekomst al dan niet embryo's mag creëren specifiek voor onderzoeksdoeleinden.»

DONOREN

Veto: Wat moet de wetenschap doen?

Hansen: «Ik denk dat je beter vertrekt vanuit de stand van zaken. Op basis daarvan een advies formuleren. Het is zinloos om in een boog rond de huidige stand van zaken te gaan. Want juist door de hele controversie omtrent stamcelonderzoek zijn wetenschappers nu op zoek naar allerlei middelen om te vermijden dat je aan het werk gaat met een embryo. De vraag is natuurlijk of dat nog wel zinvol is. Is dat de taak van de wetenschap? Allemaal nieuwe, embryoachtige artefacten proberen te maken en die dan nieuwe namen geven, terwijl de ethische discussie onopgelost blijft.»

«In de jaren tachtig heeft men gekozen voor in vitro fertilisatie. Bij deze procedure heb je overtollige embryo's en die worden bewaard in vriezers. Dat heeft én te maken met ethiek én met goed wetenschappelijk werk. Men moet trachten zo weinig mogelijk materiaal in te vriezen en zo weinig mogelijk embryo's in te planten om het gevaar van meerringen te voorkomen. Maar die embryo's zijn er nu en daarom zeg ik dat je dus beter het debat bekijkt vanuit deze stand van zaken, zowel wetenschappelijk als juridisch.»

Veto: Wordt de ethische kwestie omtrent stamcelonderzoek dan niet herleid tot een puur juridische?

Hansen: «Neen. Onderzoeken worden beoordeeld zowel op hun wetenschappelijke als hun ethische waarde. Hiervoor is een multidisciplinaire ethische commissie opgericht, deze bestaat naast wetenschappers en ethici ook uit juristen, klinici en verpleegkundigen. Zij kijken of er voldoende informatie gegeven wordt aan potentiële donoren en of zij weten wat de gevolgen zijn. Nogmaals, zo trek je de discussie breder open.»

Een vruchtbare geschiedenis

Jaren '70: Kunstmatige inseminatie met donorsperma, verkregen via masturbatie, kreeg groen licht van het ethisch comité van de K.U.Leuven, al mocht dat zo niet geadvverteerd worden. Het gebruikte sperma moest vers zijn. Sperma invriezen en opslaan was toen nog uit den boze, omdat de universiteit niet wilde bekendstaan als spermabank. Binnen de katholieke context van de universiteit was dit onaanvaardbaar.

1982: Professor reproductieve geneeskunde Ivo Brosens is in alle stilte bezig met de eerste Belgische proefbuisbaby aan de K.U.Leuven. Brosens schrijft later in zijn boek dat de decaan geneeskunde eiste dat de geboorte onder geen enkele omstandigheid, zelfs niet met toestemming van de ouders, werd aangekondigd. De stilte werd doorbroken toen het nieuws uitlekte. Verschillende media schreven geamuseerd dat de universiteit niets kende van conceptie, omdat de uiterekende geboortedatum was verstreken. In een daaropvolgende officiële mededeling werd er toegegeven dat het kindje geboren was.

1991: De eerste zwangerschap via een ICSI-bevruchting is een feit aan de VUB. ICSI is de techniek waarbij één zaadcel in de eicel wordt geïnjecteerd. Zo kan er toch een spermacel van een man met vruchtbaarheidsproblemen worden gebruikt. Het ging om een volledig experimentele techniek, waardoor andere instellingen, zoals de K.U.Leuven pas later op de kar sprongen. U.Z. Gasthuisberg voert alleen een vruchtbaarheidsbehandeling uit als het gaat om heteroseksuele paren met een stabiele relatie, de VUB maakt geen verschil.

1992: De nood aan spermadonoren groeide omwille van het succes van kunstmatige bevruchtingen. Het universitair

ziekenhuis liet het inkopen van opslagmateriaal voor spermareserves toe. De kardinaal bemoeide zich echter toen bekend raakte dat studenten geneeskunde geronseld werden als donor. Donorinseminatie mocht niet besproken worden in aanwezigheid van artsen in opleiding.

1995: Het donorentekort werd nijpend. Om de kerkelijke overheid te sussen werden kandidaatdonoren naar een geaffilieerd ziekenhuis in Brussel gestuurd. Daar werden eveneens spermastalen bewaard.

2003: Onderzoek op menselijke embryo's in vitro werd geregeld door de embryowet. Deze geeft aan onder welke voorwaarden, binnen welke grenzen en volgens welke procedures wetenschappelijk onderzoek op embryo's in vitro mag gebeuren, maar strekte zich ook uit tot embryonale stamcellen en geslachtsceldonoren.

2005: Catherine Verfaillie, toponderzoekster op het gebied van stamcellen, kwam terug uit de Verenigde Staten en startte aan de K.U.Leuven een stamcelinstituut op. Verfaillie ontdekte flexibele stamcellen in volwassen beenmerg. Tot dan werd gedacht dat cellen, die zich nog in alle richtingen kunnen ontwikkelen enkel uit embryo's konden worden gehaald. Onderzoekers hopen met stamcelonderzoek op termijn ziekten als Alzheimer en Parkinson aan te kunnen pakken.

2006: De K.U.Leuven wordt regelmatig genoemd als de progressiefste katholieke universiteit die aan reproductieve geneeskunde doet, ondanks de uitdrukkelijke afkeer van de kerkelijke hiërarchie. Rector Marc Vervenne beaamt dat er aan embryonaal onderzoek wordt gedaan, maar enkel op overtallige embryo's.

Invloed van de kerk op wetenschapsbeoefening

De K in K.U.Leuven staat voor katholiek. Dat kerk en universiteit het niet altijd eens zijn, bleek in het verleden al vaker. De Kerk trekt alsmar minder gelovigen aan en ook op het maatschappelijk terrein heeft ze sterk aan invloed moeten inboeten. Hans Geybels, de woordvoerder van Kardinaal geeft tekst en uitleg bij het spanningsveld tussen geloof en wetenschap in de specifieke context van België.

Veto: Wanneer een geloof zijn naam leent aan een institutie, worden er dan bepaalde voorwaarden gesteld?

Hans Geybels: «Daar zijn zoveel gradaties in. De huidige gesprekken die bezig zijn, zijn nog niet van die aard dat de relatie op springen zou staan. Daar is heel wat meer voor nodig. Op hypotheses kan iemand nooit een fatsoenlijk antwoord geven. Voor zolang er gesproken kan worden, zal er gesproken worden. Wanneer kan er niet meer gesproken worden, dat weet ik niet. Dan moet het toch al zeer ver gaan. Er zijn altijd al wrijvingen geweest tussen wetenschappelijke instellingen en de Kerk. In Leuven dateren die al van de zeventiende eeuw met het jansenisme. Tot hiertoe is men daar steeds uitgeraakt door daarover te spreken, door naar oplossingen te zoeken. Ik heb goede hoop dat het in de toekomst niet anders zal zijn.»

Veto: Kan de kerk nog op een andere manier invloed uitoefenen dan door in gesprek te treden met de wetenschappelijke instellingen?

Geybels: «Welk gezag heeft de Kerk momenteel nog in België? Dat is hoofdzakelijk gezag, maar geen macht. Als de kerk nu macht zou hebben, dan zou ze misschien kunnen dreigen met het één of ander. Maar de tijd van de machtskerk is definitief voorbij. We hebben alleen nog gezag en gezag bouw je op door te spreken.»

Veto: Heeft de Kerk andere formele instrumenten ter beschikking om instellingen of verenigingen die zich katholiek noemen in de ban te slaan?

Geybels: «Neen. Dat gebeurt nooit. De kerk kan dat trouwens niet doen met instellingen. Maar wat er wel gebeurd is in het verleden, is dat individuen geëxcommuniceerd werden of geen licentia docendi meer kregen. Maar dat geldt vooral voor theologen en heeft eigenlijk met deze zaak niets te maken. Mijn antwoord is gestoeld op het feit dat de kerk geen machtsfactor meer is in de huidige samenleving, enkel een gezagsfactor. Ons probleemoplossend geheim zit hem dus gewoon in het spreken en het samen naar oplossingen zoeken.»

Veto: U spreekt natuurlijk over de specifieke situatie in België, maar is er begrip voor de situatie in België vanuit de hogere regionen van de katholieke Kerk?

Geybels: «Dat weet ik niet. Dat moet u vragen aan de hogere regionen van de kerk. Ik kan alleen spreken over de situatie van de Kerk in België. Ik ken de situatie in andere landen niet.»

Colofon

Robin Broos, Ilse De Witte & Maarten Goethals

BILBO goes Loco

Leuven Ladeuzeplein 13, 016 50 36 62

Lost Seizoen 2 Deel 2
 Het is nu het tweede deel van seizoen 2 van Lost tegen een superlage prijs in huis. Zo kun je samen met je vrienden naar DC varen wat het eerste seizoen van deze serie.

Dennis van Rite
 De Dennis uit "Dennis van Rite" is een licht mentaal gehandicapt jeun die seksueel delinquent is. Wanneer hij wegens een moord delict uit de gevangenis ontloopt wordt hij een therapie voor hem niet voor de hand te leggen. De angst dat hij zou herhalen zorgt voor verschillende reacties bij zijn ouders, tussen zijn ouders en bij de omgeving.

Bert Kruismans België voor beginners
 België bestaat uit 125 jaar en van Bert Kruismans kun je weten te weten wat er zich afspeelt achter de voordeur van ons land, voor wie dit de vraag is. Het resultaat: een hilarische voorleesbeurt die zelfs de meest noot Belg de lach liest om te lachen met zijn eigen Mene kortjes.

Godfather I, II & III
 De vierde trilogie van deze klassieke film nu beschikbaar in één verzamelbox met 4 DVD's voor een superlage prijs.

Billie King There You Go My Love
 Billie King is het nieuwe project van Tina Turner (10 jaar na Rousers for Breakfast). Met ex-collega Tom Peters uit het de knoppen is "There You Go My Love" een album gezonden vol subtiliteit, gezamenlijk, veelal intieme popliedjes met hier en daar een potige rockballad en bovendien de herrie stem van Tina.

Goose Low Bring It On
 4 jaar na hun overwinning op Hugo's Rode Ruit is het teruggevoerde debuutalbum van Goose eindelijk een feit. "Bring It On" is een wereldwijde dancehit plaat met 12 uitbundig ritmische songs. "De spannendste rockplaat van het jaar" (De Sluiter), "Een groenheid debuut" (De Morgen)

Sparkhorse Dreamt For Light Years
 Vijf jaar wachten later met een betoverende CD vol mysterieuze songs (De Morgen****). De wonderen wereld van Mark Ulfers krijgt bovendien met Tim Wolk, Danger Mouse en The Flaming Lips schoon wift op bezoek, Vintage Sparkhorse.

Various Production The World is Gone
 Overrompelende debuutplaat van dit engelse duo. Diep getinte dub met anarchoïde basen en een vleugje grime. Een rauwe genre is geboren uitstap. En "The World is Gone" is meteen de eerste mijlpaal in het genre.

Mercury Rev The Essential Mercury Rev Stillness Breethes (1991-2006)
 Mercury Rev bestaat ondertussen 15 jaar, het is dus maar normaal dat ze herladen hebben deze lange & mooie carrière samen te vatten op een best of album. Deze dubbel-CD is een reis te maken complete van klassieke en rariteiten. Een complete set voor de fans die voor de Mercury Rev willen ontdekken!

Guillemots Through The Windowpane
 "Glasheleere pop, symbolische bombast, samba ritmes of gewoon een slappe schiet rock 'n' roll. Guillemots kon het allemaal. Met Lyra Dangerfield hebben ze bovendien één van de meest inspirerende zangers van het moment in de rangen. Verplichte luist!"

Bonnie Prince Billy The Letting Go
 Eindelijk weer eens een echt nieuw Bonnie album! Het is naast de klassiekers "I See A Darkness", "Master And Everyone" en "Ease Down The Road", "The Letting Go" is uwerlijk ontspannend origineel. Niemand komt op dit moment ook maar in de buurt van de Prince.....

Admiral Freebee Wild Dreams Of New Beginnings
 Voor de opnames van de nieuwe CD trok Admiral Freebee naar de US en ging hij in zee met producer Malcolm Burn, gekend van zijn werk met Bob Dylan, Emmylou Harris, Daniel Lanois, Patti Smith en vele anderen. Het resultaat zijn 11 beklijvende songs, waaronder een duet met niemand minder dan Emmylou Harris! Het album komt uit als CD + DVD in een limited edition digipack.

Junior Boys So This Is Goodbye
 Junior Boys schrijven prima popdeutjes maar voeren die uit in een heerlijk 80's synth poedje van de laatste plank. Miss mag leach, basen en klappende sequencers begeleiden de timelapse zang.

Jet Shine On
 Het is terug! Op 9 Oktober verschijnt hun nieuwe album "Shine on", de opvolger van het succesvolle debuut "Get Born" waarvan maar liefst 4 miljoen exemplaren verkocht werden. When you hear rock, let one hear.

M. Ward Post-war
 Inwonende pluk van deze Amerikaanse folkrocker M. Ward's wijk, verleidende stem en poëtische gitaarspel laten je geen moment ontbreken. Prima voor voor fans van Devo, The Roots en Sufjan Stevens.

*Prijzen geldig tot en met 2/11/06 in BILBO Leuven.

www.bilbo.be

VISITATIECOMMISSIE (2): HEBREEUWS: FONETIEK EN MORFOLOGIE

In den beginne

Misschien denk je dat de hedendaagse student het op een lopen zet wanneer er met een bijbel voor zijn (of haar) neus wordt gezwaaid. De veertig studenten die voor het college Hebreeuws kwamen opdagen bewijzen dat niets minder waar is. Of misschien heeft het louter te maken met een plichtsbewustzijn dat de eerstejaars op hun allereerste college aanwezig wilden zijn.

Elke Desanghere

Professioneel als we zijn, stonden we de bewuste ochtend stipt op tijd voor de deur van het kleine lokaal om vast te stellen dat één of andere leukerd op het bord noteerde dat het college een uurtje later zou beginnen. We hadden zoveel moeite gedaan om ons voor één keer niet te verslapen, omdat we er heilig van overtuigd waren dat een les van de faculteit Godgeleerdheid toch wel stipt zou beginnen. Tandknarsend - vloeken zou ons niet in dank afgenomen zijn - baanden we ons maar weer een weg uit het doolhof van het Maria Theresia College.

Toen we na een uurtje terugkeerden, merkten we dat stiptheid toch wenselijk was. Schromelijk te laat moesten we noodgedwongen bij de deur recht blijven staan. Het kleine lokaal dat slechts drie rijen stoelen en tafels telde zat volgepropt met de meest uiteenlopende studenten. De oudere generatie was duidelijk het vroegst gearriveerd, aangezien zij allemaal een stoel hadden weten te bemachtigen. Het grootste gedeelte bestond echter uit plukverse eerstejaars druk bezig de kramp in hun benen te kweken.

Professor Doyle stond op het moment van onze beschamende entree druk te vertellen dat hij nog wel allerlei dingen zou posten op de Ad Valvas van Toledo. Hij was gelukkig zo slim te vragen of iedereen wist waarover hij het had. Een blik

door de ruimte leerde ons dat dat niet het geval was. Enkele eerstejaars zaten driftig nee te schudden met een angstige blik in de ogen die sommigen de rest van het uur zouden aanhouden.

STROOPTOCHT

Zoals dat gaat in een eerste college kregen we vooral veel info over het vak over ons heen gestort. De studenten hebben natuurlijk een handboek nodig dat ons al even oud leek als de Bijbel zelf. Het bleek niet zo eenvoudig verkrijgbaar. Professor Doyle vertelde met een guitige blik in zijn ogen dat het ten eerste niet bij Acco te koop is en dat de boekhandel die hij aanbeveelt hoogstens tien exemplaren in stock heeft. Dat wordt dus sprinten en de ongeluksvogels zullen het moeten bestellen of op strooptocht gaan in de Leuvense boekhandels.

Met behulp van die fantastische herziene uitgave moeten de studenten dan het bijbelse Hebreeuws leren lezen en uiteraard ook leren schrijven. Ze zullen niet alleen gewone hoorcolleges krijgen die gaan over de theorie maar ook oefensessies om, jawel, oefeningen te maken. Er ontstond al meteen hevige discussie, vooral onder de aanwezigen met een werkcontract die maar op bepaalde dagen college kunnen volgen. De professor (wiens moeilijke naam we vergeten zijn) die deze oefensessies zal begeleiden vertelde dat hij ze ook 's avonds wilde plannen en smoorde zo het geroezemoes in de kiem.

ALFABET

Eindelijk konden we aan het echte werk beginnen. Professor Doyle had kopies gemaakt van de eerste bladzijden van het boek zodat hij al het één en ander kon vertellen. Net voor het uitdelen ervan kwam hij echter tot de conclusie dat hij er

waarschijnlijk te weinig zou hebben. Hij had namelijk slechts gerekend op een twintigtal studenten in plaats van de veertig paar ogen die hem onophoudelijk aanstaarden. Met zijn blik op de propvolle ruimte merkte hij op dat hij misschien best een groter lokaal kon regelen, waarna hij verdween om extra kopies te nemen. Halleluja!

Terwijl een professor afwezig was, liet de achtergebleven professor een lijst rondgaan. Daarop kon iedereen zijn voorkeur aanduiden voor het tijdstip waarop de oefensessies konden plaatsvinden. Zijn plan mislukte echter, want tegen de tijd dat hij het blad papier terugkreeg, bleek dat zowat iedereen dezelfde weekdag had aangeduid. Voorlopig moesten de studenten dan maar de oefeningen in zijn bakje leggen. In de eerste oefensessie zouden dan de meest voorkomende fouten besproken worden.

Met de terugkeer van professor Doyle begon uiteindelijk het college, op zowat een kwartier van het einde. Het alfabet dat ons vanop het blad aanstaarde deed ons denken aan het Griekse. De letters hebben vergelijkbare namen, maar het Hebreeuws bevat enkel medeklinkers. Voor de klok het uur sloeg werd ons nog getoond hoe hard sommige lettertekens op elkaar lijken. Het mag dan wel Hebreeuws zijn, voor ons was het eerder Chinees.

Steekkaart

Prof: Doyle B.

Wie: Voornamelijk eerstejaarsstudenten Godgeleerdheid en Godsdienstwetenschappen

Waar: MTC1 lokaal 01.15

Wanneer: Dinsdag van 9u tot 11u (in ons geval: 10u tot 11u)

STUK HAALT I LOVE YOU BUT I'VE CHOSEN DARKNESS IN HUIS

“Wie weet waar we staan binnen vijf jaar”

De groep ILYBICD voldoet perfect aan het profiel dat kunstencentrum STUK voor ogen heeft. Nieuw, niet oppervlakkig, en veelbelovend. De groep heeft na één EP en Cd al een trouwe schare fans achter zich maar kan in dit beginnend stadium ook rekenen op de nodige criticasters.

Wouter Decoster

Lolbroeken hadden dan ook snel bijnamen gevonden als: “I Love You But I've Chosen To Suck” en “I Love You But I've Chosen To Play In This Crappy Band Instead”. Telkens een journalist het waagt een vraag te stellen over hun ietwat opmerkelijke bandnaam verzint de joligste van de bende een verhaaltje. Sarcasme is deze band zeker niet vreemd.

ILYBICD: «De groepsnaam? Die kwam er spontaan na een voorval met Chris (zanger-gitarist, red.). Op een avond waren we wat aan het rondhangen, onderuitgezakt voor tv, wanneer Chris plots de kamer komt binnengestrompeld. Slechts gehuld in een onderbroek draait hij zich richting haardvuur, begint te murmelen om vervolgens weer te vertrekken. De rest van de band was uiteraard aan het gissen wat de profetische woorden waren tot we beseften dat het wel eens ‘I Love You But I've Chosen Darkness’ kon geweest zijn. We zijn het beu om telkens nieuwe verhalen te verzinnen, dus je moet ons geloven. Dit is de enige echte waarheid over het ontstaan van de groepsnaam. (gegniffel)

OP GEVOEL

Veto: Jullie kunnen vanaf deze week de waarheid komen verkondigen in Europa. Voelen jullie zoiets aan als een cultuurshock?

ILYBICD: «Dat is overdreven maar het voelt wel aan als een nieuw begin. In Amerika, waar we net getourd hebben, is het publiek cynischer. Er wordt meer gedacht in de trant van ‘dit kan ik beter niet goed vinden’. In de US is een optreden meer een verzamelpaats om elkaar te ontmoeten. Hier komt de band op de eerste plaats, niet alleen voor het publiek, maar ook wat de organisatie betreft. In Europa worden de artiesten met meer respect behandeld. We zijn blij dat we nu in België vertoeven, al is het maar omdat iedereen en alles heelhuids tot hier geraakt is.»

Veto: Jullie stijl is geëvolueerd van post-rock op jullie EP naar het erg populair geworden new wave op jullie album. Kwam dit spontaan?

ILYBICD: «Begrippen als new wave en post-rock hebben voor elke persoon een andere betekenis. Ik zie ons noch als een post-rock band, noch als een new wave band. Onderverdelen in genres is voor journalisten, niet voor muzikanten. We beseffen wel dat de albums anders klinken, al komt dat voornamelijk

(foto Kris Vanelder)

lijkt door productiekeuzes. Wel wilden we een meer epische sfeer meegeven in dit album, en als dat new wave tot gevolg heeft, dan is dat maar zo. Ons basisdoel is om een eigen sound te creëren, we spelen spontaan. Liedjes komen op basis van interacties tussen onze instrumenten, niet na ellenlange vergaderingen. Vandaar ook dat sommige van onze liedjes geen tekst bevatten. Soms kan muziek meer gevoelens oproepen zonder woorden.»

Veto: We kunnen aannemen dat het er jullie om te doen is om, behalve het projecteren van gevoelens, een zo groot mogelijk publiek te bereiken.

ILYBICD: «Ons platenlabel Secretly Canadian, heeft met Antony and the Johnsons een grote hit te pakken, maar wij hebben niet onmiddellijk de ambitie om zo groot te worden als Antony. Tegelijkertijd vinden we het wel fijn dat ons platenlabel groter wordt, waardoor wij uiteindelijk meer kansen krijgen om ons te ontwikkelen. Maar verder hebben ze totaal geen invloed op onze muziek.»

OPPERVLAKKIG

Veto: Wie of wat oefent er wel invloed uit op jullie sound?

ILYBICD: «In praktische zin zeker *And You Will Know Us By The Trail Of Dead*. Ze zijn van Texas, net als wij, en waren onze grootste supporters. Op die manier hebben ze ons vooruitgestuwd. We hebben trouwens ook voor een appel en een ei een schitterende studio van hen kunnen huren. Maar echt directe invloed op onze muziek heeft dat niet. Uiteraard worden we wel beïnvloed door groepen, maar dan toch onbewust.»

Veto: De belangrijkste invloed is duidelijk duisternis. Vanwaar die treurige muziek en teksten?

ILYBICD: «Waarom? Omdat de wereld nu eenmaal een triest oord is. Ik probeer positief in de wereld te staan, maar als je rondom je kijkt zie je alleen maar drama. Wanneer we aan het improviseren zijn en het wordt te vrolijk kijken we elkaar spontaan aan, knikken van neen en beginnen opnieuw. Het voelt gewoon niet natuurlijk aan. Op enkele uitzonderingen na kunnen popsongs mij ook absoluut niet boeien. Als we schrijven vloeit er niet spontaan een vrolijk deuntje uit. Pakkende en meeslepende muziek willen we nu maken. Maar wie weet waar we staan binnen 5 jaar.»

Veto: Nu we toch aan het mijmeren zijn, hadden jullie er als jonge snaken ooit van gedroomd te touren in verre landen en met jullie muziek de wereld te veroveren?

ILYBICD: «Ja. Al van kinds af aan hielden we ons bezig met muziek. Het is ons overigens niet alleen om het muzikale aspect te doen, ook het ontmoeten van vele mensen in vele landen zorgt ervoor dat we cultureel rijker worden. Waar gewone toeristen een oppervlakkige foto trekken en weer weg zijn, blijven de beelden van mensen ons bij. En die beelden zijn veel waardevoller.»

Tussen de reuzen der aarde

De sportkaart die de Leuvense studenten zich kunnen aanschaffen voor amper zeventien euro geeft toegang tot een assortiment van 55 sporten. Een aanbod om u tegen te zeggen, misschien is rugby wel iets voor u.

Ken Lamberts

Met bange voorvoelens betreden we de kleedkamer. Zouden drie porties pasta en acht *powerbars* enigszins helpen onervarenheid te camoufleren? Allerminst, zo blijkt: qua torso vallen we compleet uit de boot. Hier wordt geflirt met de tweemetergrens, zowel in lengte als in breedte.

Coach Brecht Valcke, zelf actief bij tweedeklasser Leuven, roept in het Engels de troepen samen. De opluchting is groot wanneer blijkt dat er veel nieuwelingen aanwezig zijn. Als vuurdoop wordt er een spelletje *touch* gespeeld. Dit wil zeggen dat je de bal moet neerleggen op het moment dat je "getikt" wordt door de twee handen van een speler van de andere ploeg. Het spel gaat verder vanaf de positie waar de bal werd neergelegd. Eén *touch* later en zeven meter verder kruipen we verdund recht. Snel blijkt dat je enkel achteruit mag passen. Vooruit lopen met de rugby in de hand mag wel, maar dat is op eigen risico. Diegene die daar heel bedreven in is en erin slaagt de rugby in het *ingoaalgebied* van de tegenstrever op de grond te drukken, wordt beloond met vijf punten. Lijkt dat je te gevaarlijk, dan kan je altijd proberen de rugby over de lat tussen de twee doelpalen door te schieten, een actie waarmee je drie punten verzamelt. Rugby wordt heel snel gespeeld, ter compensatie daarvan wordt het spel vaak onderbroken. Het is een proces van gewenning, die eerste kennismaking met de sport van de *Commonwealth*.

OPWARMING

Dan is het tijd om op te warmen. Wat rondjes lopen, afgewisseld met *push-ups*, *sit-ups*, en *hurdle star jumps*. "One, two, three." Om het groepsgevoel te versterken tellen we allemaal samen, in het Engels. Niet enkel omdat de wortels

van rugby in Engeland liggen, ook de aanwezigheid van Erasmus-studenten valt op. Adam, Hongaar, werd verliefd op rugby tijdens een jaartje studeren in Engeland. Hij is blij dat hij ook in Leuven zijn geliefkoosde sport kan beoefenen.

"One, two, three."

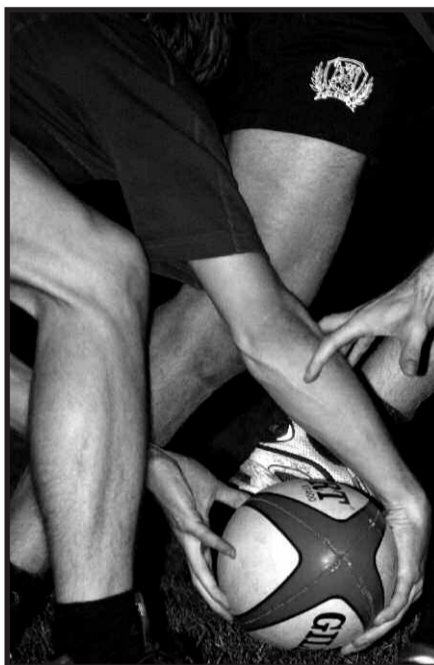
Na de opwarming krikken we het rugbygevoel op. Op dit moment wordt de groep gesplitst in nieuwelingen en gevorderden. Een tweede zweem van opluchting maakt zich meester van de nieuwelingen. De coach legt eerst in groep, daarna individueel uit hoe je een *pass* moet geven. Met de buitenste hand zet je kracht en spin (een horizontale draai-beweging) op de rugby, de binnenste hand dient als stuurman.

HARDHANDIG

Daarmee zijn we aanbeland bij eenieders favoriete trainingsonderdeel: de tackle. Per twee mogen we elkaar om de beurt fiks onderuit halen. Eerst gebeurt het allemaal wat onwennig, maar nadat de eerste verlegenheid is weggeëbd wordt er flink doorgetackeld. Proeven van het gras, blauwen plekken hier en daar, als je een echte rugbyspeler bent dan kan je er allemaal tegen. Meer zelfs, rugbyspelers genieten ervan om hardhandig de grond op te gaan en niks kan ze deren.

Plots haalt enige vermoeidheid ons uit de trance. Even later maakt coach Brecht een einde aan het lijden. Tot slot benadrukt hij de objectieven voor het komende academiejaar: "In de eerste plaats weer universitair kampioen 7's en 15's worden (rugby met resp. 7 en 15 spelers per team) en stunts in het Belgisch kampioenschap." De woorden vallen bij de ploeg in de smaak. De hele training wordt onthaald op applaus. Vermoeid en voldaan trekken we weer naar de kleedkamer.

De rugbytraining voor de vrouwenploeg en de mannenploeg vinden plaats iedere dinsdagavond tussen 20u en 22u op voetbalterrein 3 van sportkot.

(foto Kris Vanelderren)

LEUVENSE STUDENTE STELT DICHTBUNDEL VOOR:

Stille plek

Publiceren is altijd riskant. Toch waagt Floor Deroo, twintig jaar, en derdejaarsstudente Nederlands en Engels, de sprong. Vrijdagavond stelt zij in de gebouwen van de Campus Kortrijk *Stille Plek* voor, haar eerste dichtbundel. Een werkje dat speelt tussen licht en donker en dat op een grotendeels kinderlijke wijze het onvatbare benadert. Als voor eeuwig verwonderd.

Maarten Goethals

Floor Deroo: « Alle grote thema 's komen aan bod, maar niet één vormt de rode draad. De gedichten zijn ook niet geschreven met dat idee. Het zou ook moeilijk kunnen, want sommige zijn al enkele jaren oud, van toen ik twaalf was. Er zijn ook recente gedichten opgenomen.»

Veto: Niet bang om afgerekend te worden, juist omwille van het soms kinderlijke?

Deroo: «Neen. Ik vraag me wel af of ik die vroege gedichten heb geschreven. Maar uiteindelijk, als je ze leest in de context van een twaalfjarige, is het nog altijd goed. Het zijn ook allemaal gedichten die in de prijzen zijn gevallen. Dat geeft me een soort zekerheid. Ik vind ze belangrijk omdat ze deel uitmaken van het schrijfproces.»

OPTIMISME

Veto: Vanwaar de fascinatie voor handen en vingers in je gedichten?

Deroo: «Dat weet ik echt niet. Maar als er twee adjectieven zijn die ik met elkaar tracht te verbinden, zijn het licht en warmte en daarvoor gebruik ik vaak het beeld van handen en vingers. Dat werkt niet altijd, want mensen hebben soms totaal andere indrukken.»

« Op een bepaald moment moest ik opletten om niet telkens dezelfde beeldspraak te gebruiken, want dat is niet creatief.

Het verveelt de lezer. Maar het speelt vaak in mijn hoofd en omdat ik vertrek vanuit beelden, komt het dan ook regelmatig terug.»

Veto: Daarnaast spelen zee, wind en aarde een belangrijke rol.

Deroo: «Inderdaad. Dat zijn precies de randen van het kader van waaruit ik naar de wereld kijk. Dat begint vanaf ik wakker word. Maar dat kader projecteer ik niet op de werkelijkheid. Het betekent zoveel als een beeld hebben, iets voelen of zien. Om dan vanuit wat gegeven is te vertrekken. Ik hoop dat het niet storend werkt. Het is me maar opgevallen toen ik een selectie moest maken.»

DONKER

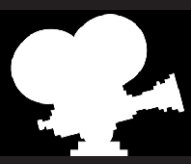
Veto: Er is ook het spel tussen licht en donker, waar het eerste je voorkeur wegdraagt.

Deroo: «Het licht is er zeker. Schrijven is een vorm van verwerken. Ik kan behoorlijk pessimistisch zijn, maar toch is er altijd iets in me dat zegt dat ik het mooie moet zien. Zelfs al gaat het om de dood, toch vind ik het bijzonder om daarin iets positiefs te ontwaren. Als kunst iets ergs kan omzetten in iets lichts, en zo troost bieden, dan vind ik kunst geslaagd.»

Veto: In de gedichten staat een Hij of een Zij centraal, bijna nooit de ik-figuur. Waarom niet?

Deroo: «In vergelijking met vroeger schrijf ik minder vanuit de ik-figuur. In wezen is het begin van het proces belangrijk. Als ik met een zin in mijn hoofd zit, en die gaat over een hij of zij dan wordt het gedicht ook opgevat in de hij- of zijvorm. Hetzelfde geldt voor ik. Het heeft natuurlijk ook te maken met het kunnen afstand nemen van jezelf. Maar het is bijvoorbeeld niet omdat het ik aan het woord is dat het over mij gaat. In tegendeel. En het doet er eigenlijk ook niet toe wie aan het woord is.»

Voor meer informatie: www.floorderoo.be

Filmfirmament

Thank You for Smoking

"You know that guy that can pick up any girl? I'm him. On crack." Het betreft hier Nick Naylor (Aaron Eckhart), een lobbyist voor de tabaks-industrie en tegelijkertijd vader van een 12-jarige jongen die hij, ondanks wat zijn beroep suggereert, probeert op te voeden met iets wat op normen en waarden moet lijken. De plot? Behoorlijk dun.

Ianthe Bato

Naylor is een *spin doctor* van het tabaksbedrijf Big Tobacco die met een stevige dosis overtuigingskracht en onder het motto "dit is een argument, geen onderhandeling" probeert sigaretten weer populair te maken bij het grote publiek. Door zijn ongewone beroep wordt Naylor alom gehaat. Hij ontvangt een doodsb bedreiging, wordt ontvoerd en belandt met een overdosis in het ziekenhuis nadat zijn lichaam is volgeplakt met - oh ironie - nicotine-pleisters. Waarom, wordt hem herhaaldelijk gevraagd, doet hij het nog? "Omdat ik er goed in ben", horen we hem zelfvoldaan zeggen. En als dat niet als reden voldoet, komt Naylor met het weinig diepzinnige "ik moet toch mijn hypotheek afbetalen". Zo kennen we er wel meer.

Naast Aaron Eckhart (o.a. Erin Brockovich) wordt de cast aangevuld met Maria Bello, Rob Lowe, William H. Macy en Robert Duvall. Verder zien we een minder geslaagde Katie Holmes als verleidelijke journaliste en voor de bakvissen onder u is er een volkomen verbodige bijrol van *The OC's* Adam Brody. Het script is van de hand van regisseur Jason Reitman zelf en is gebaseerd op een boek van Christopher Buckley.

FLEXIBILITEIT

Het camerawerk is afwisselend overenthusiast en saai, maar visueel zit de film al bij al goed in elkaar. De dialogen zijn scherp maar ook lichtelijk geforceerd. De grappen zijn goed maar weinig subtiel; als de eerste grap van de film ten koste gaat van een kankerpatiëntje weet je eigenlijk al genoeg. De film is vermakelijk, dat wel, maar het is allemaal net niet.

Uiteindelijk heeft *Thank You for Smoking* een dubbele boodschap. Aan de ene kant geeft regisseur Reitman af op de *pr-goeroes* en *spin doctors* van deze wereld, zoals Naylor, die met gladde praatjes een vaak wat minder nette boodschap proberen te verkopen. Hun morele flexibiliteit en hun letterlijk over-lijken-gaande passie voor het vak wordt het best geparodieerd in de scènes met Naylor en zijn vrienden uit de alcohol- en wapenlobbies. Samen wedijveren ze om wie de moeilijkste baan heeft, gebaseerd op welk product het hoogste aantal doden veroorzaakt per jaar.

Aan de andere kant pleit Reitman ook voor Naylor's recht om te zeggen wat hij zegt. "Think for yourself, question authority," zegt Naylor. Hij mag zeggen wat hij wil en het publiek is vrij te kiezen of het daaraan gehoorzaamt of niet. Vrijheid blijheid dus, maar dient dat echt nog gezegd te worden? En is dat genoeg voor anderhalf uur film? Veel doet het ons in ieder geval niet. Misschien heeft deze film nog een boodschap in het immer puriteinse Verenigde Staten, maar voor Europa, waar het er allemaal toch wel een stuk minder politiek correct aan toegaat, is hij waarschijnlijk te braaf en irrelevant. Je voelt hem al aankomen. Thank You for Smoking: rook ja, maar amper vuur.

Steekkaart

Regie: Jason Reitman

Cast: Aaron Eckhart, Maria Bello, Adam Brody, Cameron Bright, Katie Holmes, Rob Lowe, William H. Macy, Robert Duvall

Duur: 92 min

Release: Nu in de bioscoop

Kort: Think for yourself

studio
L E U V E N

KULEUGEN

Maandag 9 oktober 2006 — jaargang 2 — 2005-2006 — nummer 3 — www.kuleugen.be

L'union fait la force

Rector V. kon zijn ogen niet geloven. Hij bekeek nog eens het papier waarop de openingsrede van Rector Van Warmendaele stond uitgeprint. Van Warmendaele wilde blijkbaar één universiteit maken — ééntje maar! V. verslikte zich in zijn koffiekeok en de brokken chocolade en deeg schoten schoksgewijs tussen zijn lange vingers door op het blad. Een stukje chocola viel net op de 'W' van Van Warmendaele, zodat er enkel nog 'armendaele' stond. Dat vond V. wel grappig, want van armendaeles universiteit was inderdaad armer dan de zijne. Althans, dat vertelde zijn staf hem toch altijd. Een beetje verdikkend merkte V. een teken des Gods op: een d-vormige schilfer bladerdeeg lag op de letters 'un': diversiteit. V. keek even naar boven, schoof zijn weelderige krullen opzij en pinkte een traantje van bewondering weg richting God de Vader. Hoe deed Ie het toch altijd!

Terugkomend tot de werkelijkheid was rector V. er toch niet helemaal gerust op. Stel dat er ooit echt één universiteit zou komen, wat moest er dan met hem gebeuren? Het enige dat hij echt kon, was rector zijn. Of burgemeester natuurlijk, maar dan moest je eerst verkozen raken door de bevolking, en dat zag V. nu niet meteen zitten.

Omdat het toch tijd was voor zijn ochtendwandeling, besloot V. met zijn probleem naar een kennis te gaan. Hij daalde via de smalle lift van het rectoraat af — zodus de trap vermijdend — die hij nog enger vond dan de al erg krappe lift. Met de ogen toe voelde hij dat hij op het gelijkvloers aangekomen was. Met de ogen toe, anders moest hij weer in de spiegel kijken en dat deed hem er altijd aan denken dat hij meer moest eten, dat zei zijn vrouw ook tweemaal daags, bij het ontbijt en bij het avondeten.

Met gebogen hoofd sjokte V. de Oude Markt af. Zoals steeds verpoosde hij een minuutje op de bank naast de kotmadam. Tersluiks loensde hij naar links en verschoof zijn arm lichtjes naar de naakte elleboog van de Kotma-

dam. Hij schrok eventjes op toen er een studente naast hem kwam zitten, maar glunderde toch bij het voortzetten van zijn tocht — de kotmadam was altijd een belevens. Die platvloersheid! Die *présence*! Die expressie! Die borstelachtige haren! En dan die stille hautaine glimlach. Ja, dat standbeeld had alles wat V. niet had. Daarom keek hij ook zo naar haar op. Als hij tegen zichzelf sprak, stelde hij steevast dat de Kotmadam een 'standbeeld' werd genoemd omdat ze van stand was. En dat kwam dan weer van *verstand*.

Met al die overpeinzingen was rector V. bijna vergeten naar wie hij op weg was: erector Westerlinck, in de Geitenstraat. V. klopte aan bij de grote houten poort, maar viel in één klap naar binnen: de poort was open. Nog zittend op zijn knieën stofte hij zijn jas af, schoof zijn bril terug recht en keek recht in de ogen van Westerlinck.

"Awel, wat doet gij hier? Het is nog niet genoeg dat ge mijn bureau hebt ingenomen, ge komt mij dan nog lastigvallen ook!" Westerlinck zag er best imposant uit vanuit kikkerperspectief. Het was dan ook met trillende stem dat V. stamelde: "Ik. euhm. speech. euhm. Warmendaele!" "Aha," gromde Westerlinck, "ge hebt ook eens iets gelezen. V.'ke, maakt u niet ongerust: als er ooit al één Vlaamse universiteit komt, dan verzeker ik u dat ik daarvan de rector zal zijn. Zijt maar zeker!" Westerlinck wilde kordaat wegbenen, maar struikelde net over de te brede *epauletten* van V. Beiden lagen nu op de mat in de inkomsthal van Westerlincks kantoor, de een roepend en vloekend, de andere koerend en mekkerend. Net op het moment dat ze wilden rechtstaan, hoorden ze een Gentse lach naderbij komen. "Mannen toch, zouden we niet beter samenwerken om recht te geraken?" Van Warmendaele stak zijn hand uit. Westerlinck nam haar aan en trok vervolgens genadeloos hard. De drie heren stonden al lang terug op de benen toen Westerlincks lach begon uit te sterven.

Paul-Henri Giraud

Nooitgedacht

Wat zal er gebeuren met de ongeboren kinderen die de laatste twintig eeuwen naar het voorgeborchte zijn gegaan als het voorgeborchte wordt afgeschafst?

'Nooitgedacht' is niet alleen de kleurrijke naam van een Zuid-Afrikaans wijngedicht én een, eveneens Zuid-Afrikaans, paardenras. 'Nooitgedacht' is ook een rubriek waarin wekelijks een bedrieglijke vraag wordt geopperd, die door brede en intense gesprekken onverwachte antwoorden kan aanreiken.

Het hart ♥ van Mart

"Woensdag neemt Jan Declair afscheid van het theater. Dat doet mij denken aan mijn gloriejaren als trainer van de volleybalploeg in Herentals. Een ploeg in zo'n provinciale stad heeft altijd iets intiem, net als het theater. Ik heb ook altijd een hechte band gehad met de dames van de ploeg, dus ook mijn afscheid was bijzonder emotioneel. In het theater moet je jezelf ook steeds bewijzen en dat bewonder ik in Jan. Ik weet wat het is om prestatiegericht te werken, maar ja, ik kom dan ook van de sport."

Wekelijks plukt Mart Buekers, Voorzitter van de Commissie Cultuur van de K.U.Leuven, een ontroerende, culturele gebeurtenis uit de media.

Vennies iPod Top 3

1. Chuck Berry - Check Me Out
2. Bruce Springsteen - Visitation At Fort Horn
3. Be Our Guest (van 'Beauty & the Beast')

Rector Vervenne stuurt ons elke week zijn top 3 door!

Het syndicaat praat!

Het syndicaat wenst uiting te geven aan het ongenoegen dat leeft bij de basis van het academische personeel ten aanzien van de nieuwe balpennen die aangekocht werden door de universitaire top. Dit gebeurde zonder voorafgaandelijk overleg en resulteerde in de aanschaf van exemplaren met een punt dikte type 3, waar wij voorheen altijd met type 1 gewerkt hebben. Het syndicaat roept zijn leden op om enkel nog het potlood te gebruiken tot er verholpen is aan deze onrechtvaardigheid.

Dienstmededeling

Bijbelcitatien voor beginners

8 Toen antwoordde al het volk gelijklijk, en zeide: Al wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen! En Mozes bracht de woorden des volks weder tot den HEERE. 9 En de HEERE zeide tot Mozes: Zie, Ik zal tot u komen in een dikke wolk, of één van het stratocumulustype als ik in een goede bui ben, opdat het volk hore, als Ik met u spreek, en dat zij ook eeuwiglijk aan u geloven. Want Mozes had den HEERE de woorden des volks verkondigd.

Exodus 19: 8-9 (Statenvertaling), zorgvuldig geselecteerd door uw Rector

Wekelijkse Wijze Woorden

"Helaas woon ik in Bierbeek"
Een associatievoorzitter en ereberger van Leuven

Weerspreuk van de week

"Kijkt de rector sip en sober, zal het sneeuwen in oktober. Is hij vrolijk daarentegen, dan zien we zon, noch sneeuw, noch regen."

Rudy Vandewiedeweerga, weerman na een korte transformatie

Freddy

door Sh3L14C

www.shellac.be

Puzzels

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

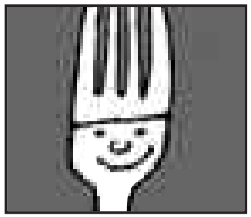
Horizontaal

1 daarenboven 2 studentenrestaurant - Vlaamse partij 3 boek waar onder andere foto's in kunnen worden bewaard - computer voor persoonlijk gebruik 4 telwoord - iemand zonder klasse of creativiteit 5 te. gaan bij iemand - "jammer, hij, nog" 6 een beetje scheel - medewerkster Veto 7 weefselvloeistof - populaire computerterm om grootte geheugen te benoemen 8 na Christus - koude knoflooksaus 9 zware stoepetegel - niet opgenomen noch geplaybackt 10 metaalmengsel dat als bindmiddel fungeert

Verticaal

1 onze taal 2 economisch en administratief onderwijs - collectieve arbeidsovereenkomst 3 vlag - laatstleden 4 Midden-Limburgs dorp - Ierse muzikante 5 spoorwegmaatschappij - glimlach 6 warme (meestal houten) cabine - soort gras 7 tijdelijk maar algemeen gevolgd gebruik - Limburgse Vrouwenraad 8 niet uit - Belgisch op z'n van Ostaijens 9 Europese christendemocraten - anagram van KMI 10 staat bekend om zijn zangtalent
Kruiswoordraadselliehebers aller landen, zie uw kans en biedt u aan op veto@veto.be om zelf te bepalen wat anderen moeten invullen! Hokjesdenken is geen nadeel voor een toekomstige kruiswoordraadselmaker. (sh)

			3				8			
7		1		9		5				
	5				1	4				
		9		3				6		
	6		1	9		7				
3			6		1					
	7		4			5				
		6		5		9		7		
	3				2					

Menu van de week in Alma 1-2-3 10 - 13 oktober 2006

A1 = alleen Alma 1

A3 = alleen Alma 3

A2 = alleen Alma 2

= vegetarisch

dinsdag

Aspergesoep	0,60
Hutsepotsoep	1,70
Hamburger met rode kool A1+A3	2,40
Quornsteak met bloemkool in room	3,15
Lasagne al forno	4,15
Visbrochetten met groentesaus en rauwkost	4,50
Spaghetti Bolognaise A2	2,40/2,80
Koninginnenhapje	3,15
Kippenlapje A1+A3	
Rumsteak A2	

woensdag

Kervelroom	0,60
Tomatenbouillon	1,70
Boerenworst met spinazie A2+A3	2,40
Groentetaart met slaatje	4,50
Gebraden haantje met appelsiensaus	4,50
Varkengebraad met portosaus en Ardeense aardappelen	4,15
Spaghetti Bolognaise A1	2,40/2,80
Stoofvlees op z'n Vlaams	3,55
Rumsteak A2	

donderdag

Tomatensoep met vermicelli	0,60
Romige witloofsoep	1,70
Viskrokantje met bloemkool en Poolse saus A1+A3	2,40
Vegetarische lasagne	3,55
Zalm met spinazie en tagliatelli	4,50
Wienerschnitzel met rode wijnsaus met uitjes en spek, Ardeense aardappelen	3,55
Spaghetti Bolognaise A2	2,40/2,80
Koninginnenhapje A1+A2	3,15
Kippenlapje A1	

vrijdag

Preisoep	0,60
Krachtige tomatensoep	1,70
Hertoginnenkrokant met boontjes A2	2,40
Nasirolletjes met zoetzure saus en wokgroenten	4,15
Koninklijk vishapje	3,55
Spaghetti met pestosaus A1	2,40/2,80
Spaghetti met Napolitaanse saus A2	2,40/2,80
Spaghetti Bolognaise A3	2,40/2,80
Stoofvlees op z'n Vlaams A1+A3	3,55
Rumsteak A1+A2	

**Vanaf nu kan je in al onze restaurants een filmticket
bekomen voor slechts 5 euro!**

Daarmee krijg je van **maandag tot vrijdag** toegang tot om het even welke prent in Kinopolis. De actuele filminformatie vind je steeds op onze placemats of op de Kinopolis website.

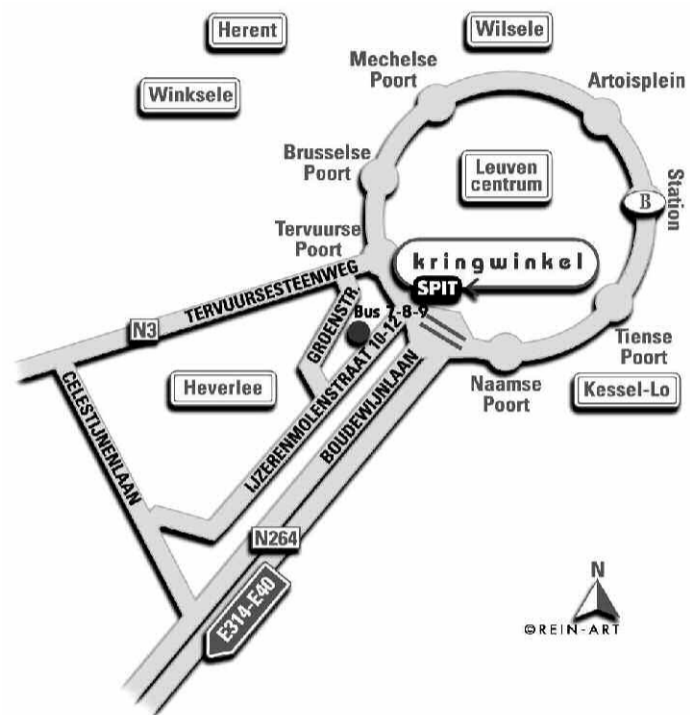
Loop eens langs bij De Kringwinkel SPIT

Je vindt er meubels, kleding, fietsen, huisraad,
boeken, platen, cd's en pakken snuisterijen...

De Kringwinkel SPIT:
IJzermolenstraat 10-12 te Heverlee

Open: di - vrij: 10 - 18 u
zat: 10 - 17 u
zo - ma: gesloten

Tel.: 016 65 29 57 **Web:** www.spit.be

(advertentie)

2de handscomputers met 1 jaar garantie

Laptops P3 tot P4 tussen 200 en
580 euro

Desktops van P2 tot P4 tussen
25 en 330 euro

Schermen crt van 5 tot 100 euro

Kijk op www.recupc.be voor het volledige aanbod

van schermen, pc's, laptops, onderdelen

Recupc VZW, Oude Diestesteeweg 3,

3010 Kessel-Lo

info@recupc.be, Tel 016/25.91.03

(advertentie)

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

Wat gebeurt er aan
de K.U.Leuven?

Lees de wekelijkse
e-nieuwsbrief

[www.kuleuven.be/
nieuwsbrief](http://www.kuleuven.be/nieuwsbrief)

(advertentie)

Colofon

Veto

's-Meiersstraat 5
3000 Leuven

Tel 016/22.44.38
Fax 016/22.01.03
e-mail: veto@veto.be

Jaargang 33
Nummer 03
9 oktober 2006

Veto is een uitgave van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Hoofredacteur:
Simon 'Rossem' Horsten

Redactiesecretaris & V.U.:
Ilse 'Elvis' De Witte

Redactie:
Robin 'sp.a' Broos, Tom 'PvdA' Van Breussegem, Kris 'VB' Vanelderden, Kristien 'Liberaal Appel' Geurts & Nele 'Banaan' Van Doninck

Medewerkers deze week:
Gertie 'CD&V' De Fraeye, Jens 'CDA' Van de Maele, Thomas 'WIJ' Euben, Elke 'DENERT' Desanghere, Wouter 'WOW' Decoster, Maarten 'LPF' Goethals, Bo 'Stap4' Vanluchene, Ianthe 'D66' Bato, Ken 'BUB' Lamberts, Gijs 'Retour à Liège' Van Gassen & Sien 'Nee' Verstraeten

Eindredactie:
Ilse De Witte, Nele Van Doninck & Tom Van Breussegem

Engelbewaarder WIKI:
Thomas 'NV-A' Leys

Redder van de Veto-site:
De ongelooflijk sexy en sympathieke: 'the one and only' Jelly Goossens

Cartoons:
Negu & Sh3L14C

DTP:
Robin Broos, Tom Van Breussegem, Ilse De Witte, Nele Van Doninck & Simon Horsten

Internet:
www.veto.be

Publiciteit:
Alfaset cvba - An Vanbiervliet
alfaset@loko.be
016/22.04.66

Drukkerij:
Kempeland (Herentals)
Oplage:
9000 exemplaren
ISSN-nummer:
0773-5162

Abonnementen
Binnenland: 10 euro
Buitenland: 25 euro
Overschrijven op rekeningnummer:
001-0959719-77

Redactievergadering iedere vrijdagmiddag om 16u. Alle geïnteresseerden (tekst, foto, lay-out, internet, klinkenherstellers, politieke partijen, ...) zijn steeds welkom op de redactievergadering of op het redactieadres. Lezersbrieven en vrije tribunes kunnen tot vrijdag 14u, liefst mailsgewijs, ingezonden worden op het adres: veto@veto.be

Agenda & Ad Valvas

POLITIKA

Film: Factotum @ Max Weber om 20u30
& Belgian night @ Politika kaffee 9/10
1e bach fuif @ musicafé 10/10
Peter en meteravond om 20u @ Aula
Max Weber en Aula Jean Monnet 11/10

MERKATOR

Temptation Party @ Albatros 12/10

HISTORIA

Openingsfuif @ Musicafé 12/10

NFK

Filosofuif @ Odil 12/10

OHL abonnement

Ben jij in het bezit van een studentenkaart als voltijds student aan de hogeschool. Dan kan je jezelf een gratis studentenabonnement cadeau te doen voor alle competitiewedstrijden van OHL in stadion "Den Dreef". Meer info op: <http://www.ohl.be/heren/nieuws.php>

Oxfam opent deuren

De Week van de Fair Trade is achter de rug. Maar dinsdag 10 oktober 2006 vindt er een kennismakingsvergadering Oxfam 11.11.11 studentenwerking Leuven. COOP-Wereldcafé - 20h00

Che Presente

Op zaterdag 28 oktober gaat voor de 13e keer het evenement 'Che Presente' door aan de VUB. 'Che Presente' is een nationale solidariteitsdag met Cuba. De dag start om 13 uur en duurt tot in de stille uurtjes.

Buurtfeest Studenten - Leuvenaars

Woensdag 11 oktober van 17u30 tot 20u krijgen studenten en Leuvenaars de kans om elkaar als burens beter te leren kennen. Locaties: Doc's bar, Alma1, De Waaiberg en Fakbar De Capsule.

Unicef zoekt vrijwilligers

UNICEF Leuven zoekt vrijwilligers! Ben je geïnteresseerd of ken je iemand die dat wel zou kunnen zijn? Niet aarzelen maar gewoon een berichtje sturen, of vat meteen de koe bij de horens en ga naar de volgende vergadering op maandag 16 oktober om 20u, in het themahuis: Brusselsestraat 160.

Cursussen STUK

U kan zich nog steeds inschrijven voor de cursussen en workshops die STUK dit najaar organiseert. Snel inschrijven is de boodschap. Uitgebreide info over het aanbod vindt u op www.stuk.be. Telefonisch kan u ook altijd terecht bij het STUK Onthaal op 016/320 320.

LOKOMOTION
DONDERDAG 19 OKTOBER 2006

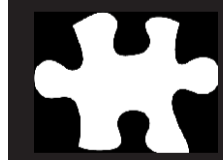
ALMA 2
Shameboy
Bobby Ewing
DJ Brecht

ALMA 3
Redhead
David Pereira
Tomaz Benoit

WAAIBERG
DJ Wout
Jan Vervloet (Fiocco, Scoop)
RGR-DJ

LIDO
Paul Severs
Tony Cabana
DJ Haco aka DJ T 55
Vage Tjoep

Tickets: €5

Oplossingen

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	a	a	r	d	i	g			o	m	v
2	n		o	a		r	o	d	e	o	
3	g	r	o	m	p	o	t			d	o
4	s	o	k		e	s	t	h	e	r	
5	t		v	e	r		o	a		s	
6	d	e	e	l	s			m	a	t	
7	r	e	r		e	v	a	s	i	e	
8	o	r	b	e	r	e	n			s	k
9	o		o	e		l	e	a	s	e	
10	m	a	d	r	i	d			a	n	n

9	6	2	4	3	8	5	7	1
3	5	8	1	6	7	9	2	4
7	1	4	5	9	2	6	3	8
4	8	5	3	2	1	7	6	9
6	3	1	8	7	9	2	4	5
2	7	9	6	4	5	8	1	3
1	9	3	7	8	6	4	5	2
5	2	6	9	1	4	3	8	7
8	4	7	2	5	3	1	9	6

Cultuurkalender

MUZIEK

Goose + DJ Gerrit Kerremans
Dinsdag 10/10 om 20u, Zaal Het Depot, Martelarenplein 12, www.hetdepot.be
Pieter Wispelwey (cello), Dejan Lazic (piano), Gordan Nikolic (viool), Ronald Van Spaendonck (klarinet): Bartók / Ravel / Messiaen
Dinsdag 10/10 20u30, Grote Aula Maria Theresia, Hogeschoolplein, www.festival.be
Olla Vogala: Zuiderwind
Donderdag 12/10 om 20u, Schouwburg, Bondgenotenlaan 21, www.30CC.be
Trio Trad: Made in Belgium
Donderdag 12/10 om 20u, Lemmensinstituut, Herestraat 53, www.lemmens.be
Briz
Vrijdag 13/10 om 20u, Hungaria, Baron d'Eynattenstraat 6, www.hungaria.be
Rahzel & DJ JS-1 + DJ Dysfunkshunal
Zaterdag 14/10 om 20u, Zaal Het Depot, Martelarenplein 12, www.hetdepot.be
Antonio
Zaterdag 14/10 om 20u, Hungaria, Baron d'Eynattenstraat 6, www.hungaria.be
Philip De Schutter Kwartet
Zondag 15/10 om 22u, STUKcafé, Naamsestraat 96
Musaraigne
Maandag 16/10 om 20u, Molens van Orshoven, Stapelhuisstraat 15, www.folkingleuven.be

DANS

Boombal Intiem met b-boa
Woensdag 11/10 om 20u, Predikherenkerk, Onze-Lieve-Vrouwstraat, www.folkingleuven.be
Claire Croizé: Affected
11 en 12/10 om 20u30, STUK Soetezaal, Naamsestraat 96, www.stuk.be

EXPO

Leuven. Een serie aquarellen door Leopold Geysen
22/09 t.e.m. 27/10, ma-vr 09-21u / za 09-13u, Maurits Sabbe Bibliotheek, Ch. de Bériotstraat 26, users.telenet.be/leopoldgeysen
Maarten Vanvolsem (fotografie)
29/09 t.e.m. 28/10, ma-vr 11-18u / zo 14-18u, STUK Expozaal, Naamsestraat 96, www.stuk.be
Mens, verhaal van een wonde
16/09 t.e.m. 19/11, di-zo 10-17u, Leuvense binnenstad en de Abdij van 't Park, www.verhaal-van-een-wonde.be
06/09 Hors d'oeuvre: Stedelijk Museum op verplaatsing
14/10 t.e.m. januari 07, in handelszaken Mechelsestraat, Wandelingstraat en Vismarkt, www.leuven.be/museumsite

FUIF

Holebi Leuven fuift
Vrijdag 13/10 vanaf 22u30, Lido, Bogaardenstraat 33, www.holebileuven.be
Activiteiten kan je mailen naar cultuur@veto.be

Kruiswoordraadselmakers mogen zich steeds aanmelden op

veto@veto.be

Puzzels groeien niet aan de bomen!

“Noodlot en toeval laten mij dingen ontdekken”

Raymond van het Groenewoud is al jaren een belangrijke naam in de Vlaamse muziekwereld, zonder dat die naam om de haverklap opduikt in panelgesprekjes, krantenkaternen, allerhande quizjes en tv-shows. Dat is een verademing: een grote meneer met simpele ambities. ‘Ik ben niet het snobistische type dat steeds wil zeggen dat hij de eerste was die dit of dat ontdekt heeft.’

Evelien Verhegge, Maarten Goethals & Simon Horsten

Veto: U speelt hier met tien jonge helden die elk een nummer van u kozen om in eigen versie te brengen. Was u verbaasd over hun keuze?

Raymond van het Groenewoud: «Niet van iedereen verbaasde het me, maar ik ben wel geschrokken toen ik het nummer ‘Leidse Plein’ hoorde door The Germans. Het was vreemd omdat het niet voor de hand lag. Maar ‘t was er dubbel op. Het streelde ook mijn ijdelheid. Maar goed, dat was een voorbeeld van een verrassing. De rest van de nummers is misschien minder onlogisch, zoals ‘Foei foei foei’ en ‘Meisjes’.»

Veto: Het valt toch op dat het - afgezien van eerdergenoemde nummers - vooral om tragere, emotionelere nummers gaat.

Mr. Raymond: «Jazeker, al worden ze natuurlijk niet allemaal even snel gebracht. Twee trage nummers zijn ook heel schoon in de verf gezet, een stuk rapper dan het origineel, en dat vond ik ook goed.»

Veto: Hebt u alle nummers al gehoord?

Mr. Raymond: «We hebben natuurlijk gerepeteerd, en ik moet zeggen: het was ongeveer de tegenpool van wat ik verwacht had. Ik verwachtte mij eigenlijk aan nogal weinig, wat gekunsteld en geforceerd, mensen die er niet mee overweg zouden kunnen. Het zijn ook echt jonge mensen die mijn nummers brengen, het zou nooit in me zijn opgekomen om hen - zeg maar - te ‘dwingen’ dat te doen. Het is vooral Poppunt dat het project heeft georganiseerd en de groepen heeft gekozen.»

Veto: Merkt u een verschil in het maken van en omgaan met muziek tussen uw generatie en de jongere generatie?

Mr. Raymond: «Ik vind dat gevaarlijk om te zeggen. Zelf was ik altijd nogal gedwee in het coveren, maar in mijn generatie waren er misschien al veel mensen helemaal niet zo gedwee als ik. Maar ik had mijn redenen, ik was ambachtelijk en gepassioneerd door de nummers die ik wou coveren, zodat ik elk detail graag helemaal juist wilde hebben.»

MEEBRULLEN

Veto: Voelt u zichzelf meer schrijver dan muzikant?

Mr. Raymond: «Natuurlijk ben ik beide. Muziek zit in mij, maar ik lees ook graag - zo ben ik een grote fan van Gerard Reve - en ik hecht ook veel belang aan teksten. De teksten zijn bij mij ook altijd heel individueel, terwijl ik nooit heb gedacht muziek te zullen maken die niemand ooit had gehoord. Je kan ook zorgen dat je muziek individueel is, maar dat heeft bij mij nooit gespeeld.»

«Ik heb trouwens ook een bijzondere relatie met het toneel. Ik heb altijd begrepen dat je, als je iets doet op een podium, dat zo moet doen dat de mensen in een gunstig geval bevangen worden door wat je daar staat te doen en te zeggen. Zo kan ik ook mijn stem sturen.»

“Ik zou gerust willen vertellen dat ik zelf niet verdraagzaam ben”

Veto: Nog altijd boeit het u de mensen ‘te bevangen’. Hoe doet u dat?

Mr. Raymond: «Het is zeker dat ik dat graag doe. Een positieve evolutie vind ik dat ik me nu minder forceer. Dit optreden telt eigenlijk niet mee: het zijn per definitie fans die komen luisteren. Maar ik speel vooral te velde, en dat is het echte missionariswerk omdat je dan soms met de handen in het haar zit om het publiek te boeien. Dan is het vooral niet opgeven en vindingrijk blijven, opdat de oren toch uiteindelijk open zouden gaan. Vroeger forceerde ik in zo’n situaties veel meer, nu vertrek ik met de beste band die ik ooit heb gehad om me te amuseren, en dat werkt. Vaak begin je op

diepvriestemperatuur en begint de zaal geleidelijk aan te smelten.»

«Een probleem is dat veel mensen enkel die twee, drie liedjes die ze kenden willen horen en meebrullen: ‘Vlaanderen Boven’, ‘Meisjes’ en vooral ‘Liefde Voor Muziek’. Dat heeft me ertoe gedreven om tegen m’n manager te zeggen zulke dingen niet meer te doen. Ik stond op den duur in bier tenten te zingen waar ik me beter meteen had aangepast en optredens van vijf minuten had gedaan. Daarna zijn we dan gelukkig naar het circuit van de culturele centra overgestapt. Eerst hebben we daar enkele missers gedaan omdat we er te veel invlogen zoals een rockgroep, maar dan hebben we een schone vorm en een

hebben, een andere leeftijd, of het gaat om een ander type muziek zonder meer. Ik doe veel dingen met vertraging, ik ben zeker niet het snobistische type dat steeds wil zeggen dat ze de eerste waren die dat ontdekt of gehoord hebben, *enfin*. Die trip hoeft voor mij absoluut niet. Met 50 jaar vertraging zit ik nu naar een Johnny Cash-cd te luisteren, hoewel wel de laatste. Ik kende die man wel enigszins en ik was er zeker niet tegen, maar nu begin ik hem pas echt te ontdekken.»

«In het geval van deze groepen, de jonge helden, is er bijvoorbeeld een drummer die me waarschuwde op een festival. Ik sta me altijd voor te bereiden in de coulissen, als ik moet optreden kan ik nooit als toeschouwer staan kijken. Die lichte spanningen die er toch altijd weer bij zijn, zorgen ervoor dat ik me moet concentreren en een beetje ontspannen. Ik blijf in mijn universum. En dan zegt iemand van de band wel eens tegen mij: “dat is een zeer toffe groep”. Het zijn vaak al iets oudere muzikanten die me dan aanstoten en me wijzen op jonge *ketten* die erin vliegen. Deze zomer was het weer zo, dan ben ik gaan kijken, en ik zag dat het waar was: die mannen speelden fantastisch. Maar dan heb ik de moed niet of denk ik er niet aan om te vragen wie ze zijn. Bij de repetities voor Jonge Helden herkende ik plots één van de groepen van op een festival, en nu weet ik dus ook hoe ze heten: *Cream and Spices*. Het doet deugd dat ik ze ook in dit verhaal terugvind.»

«Soms doe ik ontdekkingen op onverwachte plekken. Zo waren we onlangs in Portugal, en daar, in een ‘huis van de fado’, probeer je lukraak iets omdat je er niets van kent. Nu was er weer een gitarist bij, die nu waarschijnlijk al dood is, maar die een instrumentale fado-cd heeft gemaakt die ik fantastisch vind.»

ILLUSIE

Veto: De groepen waarmee u nu speelt zijn tamelijk jonge groepen, die als het ware opgegroeid zijn met uw muziek. Je hebt ze nu een keer gezien: is er iets bij dat je wel interesseert?

Mr. Raymond: «Ja, ik heb ze zonet zelfs al genoemd. Maar *Kawada* heeft ook een meer dan schone versie gemaakt van ‘Lied van de Zee’, en in een eerste enthousiast moment zei ik zelfs tegen de collega’s van de groep: ik ga het voortaan ook zo spelen.» (lacht)

«We zullen wel zien wat er van overblijft. Dat weet ik niet; ik weet nooit wat er van mijn spontane oprispingen een week of een maand later overblijft.»

Veto: Deze zondag waren er verkiezingen, vorige week stonden talloze Vlaamse artiesten op de 0110-podia. U kon door omstandigheden niet komen, maar u hebt meer dan een jaar geleden wel uitgekapt met ‘Weg met Amerika’ als politiek statement, of zo is het alleszins ontvangen geweest.

Mr. Raymond: «Tja, die single is een bewijs van mijn onverdraagzaamheid, zeker.» (lacht)
Veto: Maar vindt u dat u een taak hebt als artiest, als bekende Vlaming, als het gaat over verdraagzaamheid en verkiezingen?

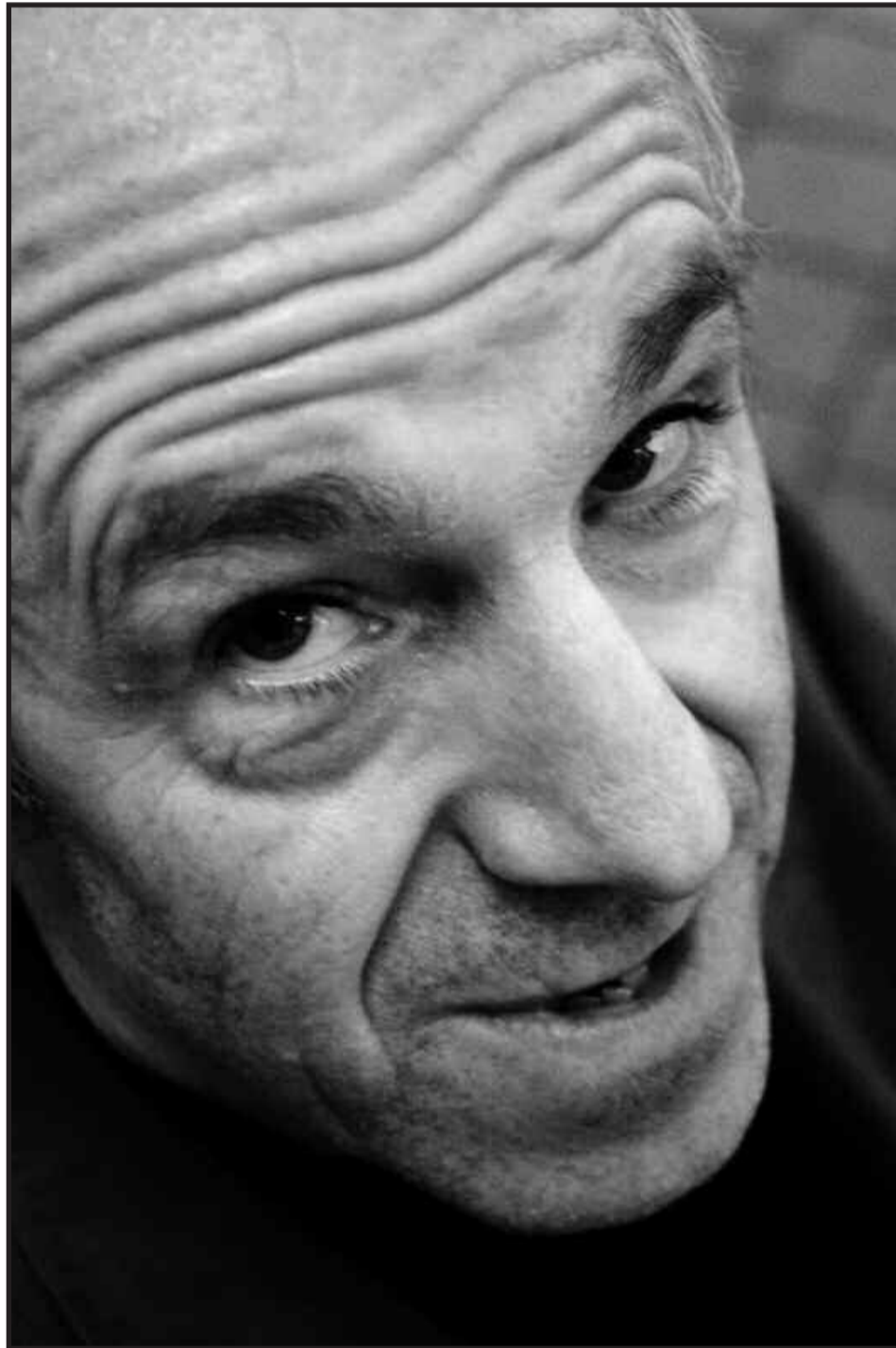
Mr. Raymond: «Over verdraagzaamheid? Ik zou met plezier tijdens een symposium mijn steentje bijdragen door te vertellen wat verdraagzaamheid volgens mij betekent, maar dan zou het wel onttrokken worden aan de grote bewegingen, aan het *sloganisme*. Ik zou gerust willen vertellen dat ik zelf niet verdraagzaam ben, dat ik mezelf daar ook vaak op betrap, en dat ik dan elke keer probeer daar zoveel mogelijk aan te doen zodat ik wel verdraagzaam zou zijn, maar aan dat sloganisme à la “die partij is onverdraagzaam en wij zijn verdraagzaam” doe ik liever niet mee.»

Veto: Dus geen expliciete politieke boodschap.

Mr. Raymond: «Jawel! Ik vind dat politiek iedereen aangaat. Ik ben heel geïnteresseerd in politiek op een psychologisch niveau, bijvoorbeeld in het succes van de nazi’s. Het is intrigerend dat mensen zo’n destructieve politieke ideeën kunnen combineren met een enorm talent om mensen achter zich te scharen.»

Veto: Ook u hebt dat talent.

Mr. Raymond: «Goed, ja, maar ik wil er geen misbruik van maken, ik wil geen mensen voor een zaak ronselen. Ik onderdruk alleszins geen mensen - denk ik toch. Leve de illusie!»

(foto Sien Verstraeten)

publiek gevonden om ons ding te doen.»

Veto: Hoe slaagt u er eigenlijk in nog steeds zo veel plezier te hebben met het spelen van muziek?

Mr. Raymond: «Ik ben toch afhankelijk van de muzikanten die mij omringen, hoor. Mijn huidige bassist, bijvoorbeeld, heeft een grote invloed in mijn leven - al weet hij dat zelf waarschijnlijk niet. Ik neig nogal sterk naar getormenteerd gemijmer over het leven, om daar dan tekst en muziek op te zetten. Maar de bassist gebruikt zijn intelligentie niet voor depri-nummers, hij zoekt het stevast in dansbaarheid en teksten die niet veel hoeven te betekenen maar vooral bij de muziek passen.»

ONTDEKKINGEN

Veto: Volgt u de eenentwintigste-eeuwse muziek nog op de voet?

Mr. Raymond: «Op de voet niet, maar het noodlot en het toeval doen mij toch dingen ontdekken. Ik ben geen radio-luisteraar - ik bedoel: ik probeer het, maar ik wacht niet tot de ergenis mij te diep onderdompelt. Dan zet ik hem weer af. Dus in dat opzicht zal ik wel van alles missen, maar via mijn eigen en andere muzikanten kom ik toch dingen tegen. Het is eigenlijk mond-aan-mondreclame en waar het toeval mij brengt. Dat hoeft niet per se jong te zijn; voor mij valt ‘nieuwe muziek’ samen met iets dat anders is dan ik gewoon ben. Dat kan zijn omdat de muzikanten een andere nationaliteit